Газета Верховної Ради України



Голос України

№ 27 (2527) ■ Вівторок, 13 лютого 2001 року ■ Ціна договірна

Шахтарі-інваліди пікетують будинок Кабінету Міністрів, вимагаючи борги з регресних виплат та пільги за інвалідністю.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.



■ 1738 р. У Глухові на Сумщині відкрито першу в Україні і Росії співацьку школу.

■ 1784 р. У Полтаві народився російський поет і перекладач Микола Гнедич. Уславився перекладом «Іліади» Гомера.

■ 1892 р. Народилася видатна українська співачка Марія Литвиненко-Вольгемут.

■ 1945 р. Радянські війська визволили від гітлерівців Будапешт.

13 лютого

Загадкова й багатообіцяльна



Так охарактеризував розпочату 7-му парламентську сесію перший заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук. Нині, як заявив він на прес-конференції, всі перебувають в очікуванні: чи зможе ефективно працювати парламентська більшість і виконати головне завдання — прийняти низку кодексів.

В. Медведчук наголосив, що сьогодні немає підстав говорити про розвал парламентської більшості, бо поки що жоден із 282 депутатів, котрі засвідчили підписом своє входження до більшості, не заявив про вихід із неї. Однак така загроза, вважає він, у парламентської більшості є.

(Закінчення на 2-й стор.).

Через терни — до зірок?

Україна і Росія мають величезний потенціал для розвитку співробітництва. Про це після завершення переговорів з Президентом Росії Володимиром Путіним заявив під час прес-конференції в Дніпропетровську Президент України Леонід Кучма. За словами Кучми, останнім часом Україна і Росія вийшли справді на стратегічне партнерство. Про це, слід гадати, свідчать і більш як десяток підписаних учора в Дніпропетровську угод. Найголовніші з них стосуються співробітництва в галузі освоєння космосу. Президенти підписали спільну заяву глав держав з питань розширення співробітництва у галузі ракетно-космічної та авіаційної техніки. Велике значення має також угода про звільнення від податків усіх товарів і послуг, пов'язаних зі спільною космічною діяльністю Росії і України. Володимир Путін заявив, що вчорашні домовленості «поліпшать наше співробітництво у космічній сфері, в тому числі і в міжнародній галузі». Церемонія підписання документів відбулася на заводі «Південмаш».

(Закінчення на 13-й стор.).

«Трійка» — з візитом до «двієчників»?

До Києва сьогодні прибуває делегація «трійки Європейського союзу» — міністр закордонних справ Швеції (країни, що головує нині в ЄС) Анна Лінд, її візаві з Бельгії (вона головуватиме після шведів) Луї Мішель, верховний представник ЄС з питань зовнішньої політики та безпеки Хав'єр Солана, а також член Єврокомісії, відповідальний за зовнішні відносини, Крістофер Паттен. Програма візиту передбачає зустрічі й переговори з Головою Верховної Ради Іваном Плющем, Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Віктором Ющенком та міністром закордонних справ Анатолієм Зленком. Судячи з недавньої заяви Євросоюзу стосовно подій в Україні, розмови обіцяють бути відверті й нелегкі. Можливо, посланці ЄС нагадають Києву, що ж означає європейський вибір?

(Продовження теми на 13-й стор.).

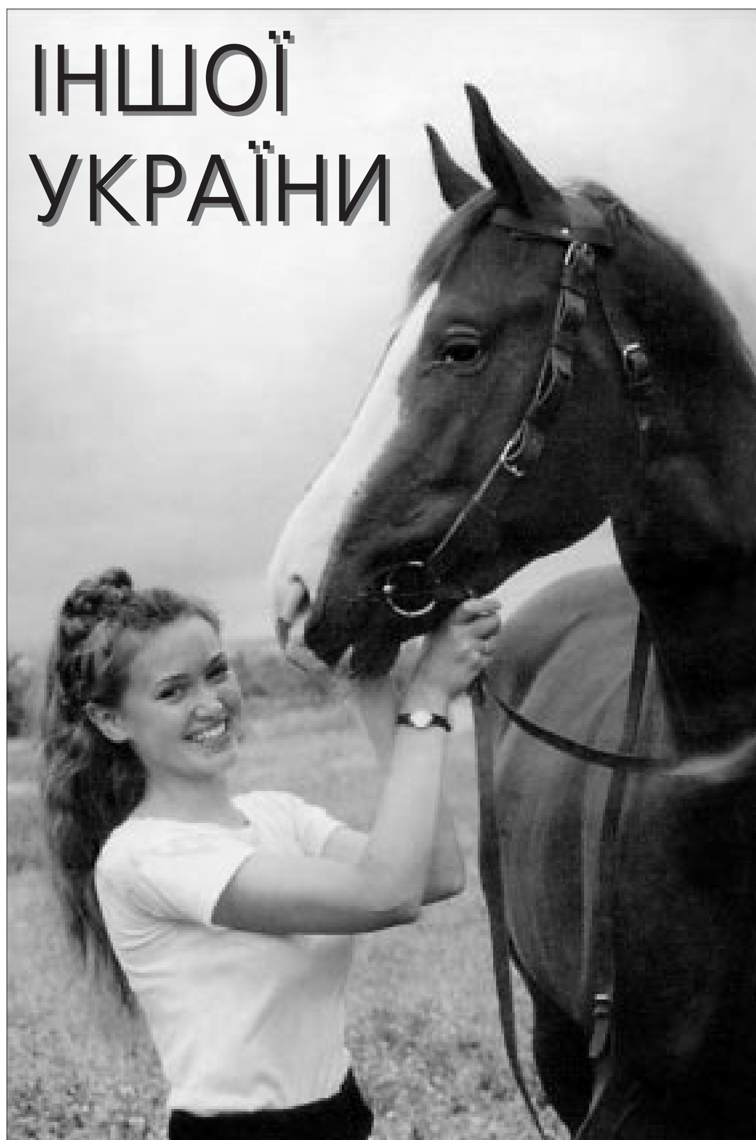
Неповноцінних кредитів не буває

Всесвітній банк (ВБ) надав Україні 60 мільйонів доларів у рахунок третього траншу кредиту (FSAL) на реструктуризацію фінансового сектору.

Радіти цьому чи не радіти — завимагав ясності мій емоційний колега. Коли дають у борг, та ще й під малі проценти, мабуть, це добре. А якщо кредитують проекти перебудови фінансового сектору, чиї прибутки за рік скоротилися приблизно у десять разів, то це навіть дуже добре. Адже в клієнтах банківського сектору — і промисловість, і сільське господарство, і, зрештою, народ. Фактично фінансові проблеми банків є проблемами усієї економіки і суспільства.

(Закінчення на 3-й стор.).

ДІЮЧА МОДЕЛЬ ІНШОЇ УКРАЇНИ



У кого з нас не було спокуси: взяти десь окремо ділянку землі й побудувати там (змоделювати, як нині кажуть) Україну заново — хай і маленьку, але без обтяжливих звичок і старих гріхів. Ну і, звісно, щоб там щось лишалось від старої доброї України, милої нашому серцю. А інакше, здається, її ніколи не побудуєш, таку Україну, як нам хочеться. Ця ідея спадає на думку не лише ледачим мрійникам, а й цілком серйозним людям. Одне з таких місць розташувалося на 160 гектарах землі в Сумах. Це Сумський державний аграрний університет. І ця дівчина — не з рекламного плаката, а теж звідти.

(Закінчення на 10-11-й сторінках).

Контакти

Друге дихання «АвтоЗАЗ-Daewoo»

Україно-корейське спільне підприємство «АвтоЗАЗ-Daewoo» вважає 2001 рік перспективним для виробництва корейських комплектувальних в Україні. Підставою для оптимізму, напевно, слугує призначене на березень виробництво малолітражного автомобіля Lanos, оснащеного новим двигуном Мелітопольського моторного заводу ХРП «АвтоЗАЗ-Мотор» об'ємом 1,3 л. До цього двигуна вже виявили інтерес потенційні партнери —російські «АвтоВАЗ» та «Автосільгоспмашинхолдинг». Останні, зокрема, розглядають можливість установки українського агрегата на свій автомобіль «Мишка». Очікують, що вже у квітні автомобіль, який буде дешевший за аналог з корейським двигуном, з'явиться у роздрібній мережі.

Спорт

■ *Хокей*

Олімпійський прорив



Відбіркові олімпійські змагання. Другий раунд. Осло (Норвегія).

Одразу привітаємо національну збірну України та її наставників — Анатолія Богданова, Олександра Сеуканда, Олександра Куликова та генерального менеджера Василя Фадєєва з чудовим результатом: здобуттям путівки на фінальний турнір Олімпіади-2002 в Солт-Лейк-Сіті!

Докладніше про цю подію та іншу спортивну інформацію читайте на 5-й сторінці.

Я вам пишу

Забувають добрі традиції

Понад двадцять років працював на залізниці, пішов на пенсію з посади чергового по станції. Тими роками учасників бойових дій, пенсіонерів-залізничників забезпечували вугіллям, а цієї зими про нас забули. Про учасників бойових дій скрізь потроху забувають, адже раніше до кожного свята нам вручали або подарунок, або гроші. Нині цю добру традицію не підтримують, а начальник станції порадив по подарунок їхати до Києва...

Михайло МИШКО.
Чернігівська область.

■ Німеччина передасть Україні комп'ютерне обладнання вартістю 265 тисяч доларів для технічного оновлення трьох прикордонних контрольно-пропускних пунктів.

■ Правоохоронцями Ялти затримано трьох місцевих мешканців, яких підозрюють у контрабанді важких наркотиків із Росії до України.

■ У Львівській області після прориву продуктопроводу забруднено нафтопродуктами 250 квадратних метрів грунту.

P. S.

Загадкова й багатообіцяльна

(Початок на 1-й стор.).

Незважаючи на всю напруженість нинішньої політичної ситуації, Віктор Медведчук висловив переконання, що наступні президентські вибори відбудуться в конституційні терміни — у 2004 році. На закиди, що, мовляв, очолювана ним партія СДПУ(о) є «кучмістською», В. Медведчук відповів: СДПУ(о) перша висунула Леоніда Кучму кандидатом у Президенти і підтримує його й сьогодні. Віктор Медведчук заявив, що в нього «немає сумнівів, що Президент не порушив Конституцію чи законодавство і немає підстав підозрювати главу держави в порушенні законодавства».

Коментуючи останні політичні події, зокрема відставку голови СБУ Л. Деркача, В. Медведчук зазначив, що підстав для прийняття такого рішення було багато, зокрема й ті, про які говорили депутати під час прийняття відповідної постанови ВР. «Робота СБУ, особливо її керівника, була незадовільною», — сказав перший заступник Голови ВР. Водночас, на його думку, підстав для відставки інших силовиків, зокрема міністра внутрішніх справ Ю. Кравченка та Генпрокурора М. Потебенька, немає.

«Розв'язання будь-якого політичного конфлікту має бути у правовій площині, — переконаний В. Медведчук. — Наметами чи маніфестаціями навряд чи можна чогось добитися». Він висловився за пошук компромісу і домовленостей між опозицією та владою. Однак для переговорів потрібна воля двох сторін.

В. Медведчук також повідомив на прес-конференції, що подав до Печерського райсуду Києва позов на екс-віце-прем'єра Юлію Тимошенко та газету «Известия» на захист своєї честі та гідності. В. Медведчук вважає «безпідставними» висловлювання Юлії Володимирівни в інтерв'ю цій газеті про те, що він «діє не на благо України». Суми судового позову немає. В. Медведчук вимагає лише публічного вибачення Ю. Тимошенко.

Юліана ШЕВЧУК.

Зарплата, на яку не прожити

Сьогодні у Верховній Раді України відбудеться день уряду. Депутати обговорять стан виконання Закону «Про оплату праці» на всіх підприємствах, установах і організаціях незалежно від форм власності та господарювання, а також заслухають інформацію Кабінету Міністрів про стан виконання Закону «Про захист прав споживачів».

На сьогодні мінімальна зарплата в Україні — 118 гривень, що становить 37,9% прожиткового мінімуму для працездатної людини, який уряд визначив на 2001 рік на рівні 311,3 грн. на місяць. За даними Федерації профспілок України, зарплата в бюджетній сфері в середньому становить половину від прожиткового мінімуму, а 80% працівників виробничої сфери отримують зарплату нижче рівня прожиткового мінімуму. Хоча з січня 1998 року по грудень 2000 року ціни виросли на 179%, доходи населення було проіндексовано лише на 17%. Водночас, за даними Держкомітету з статистики, станом на 10 січня 2001 року заборгованість із зарплати в Україні становила 4,9 млрд. грн. Найбільша заборгованість у паливно-енергетичній (665 млн. грн.) та машинобудівній (638 млн. грн.) галузях. Борг із зарплати освітянам становить 121,3 млн. грн., медикам — 85 млн. грн.

Уже без Деркача

Довгоочікувані кадрові зміни розпочалися



На суботньому засіданні Ради національної безпеки і оборони Президент Кучма прийняв рішення звільнити з посад голову СБУ Леоніда Деркача та начальника управління Держохорони Володимира Шепеля і вручити звільнені «портфелі» Володимирові Радченку та Валерію Строгову (до останнього часу В. Радченко працював заступником секретаря РНБО, а В. Строгов — начальником управління внутрішніх справ по Львівській області). Це рішення є ще одним непрямим доказом того, що записи розмов у кабінеті Президента справді велися, вважає член «Форуму національного порятунку» лідер українських соціалістів Олександр Мороз. Утім, можна посилатися і на «прямі докази». Факт прослуховування підтвердив сам Леонід Кучма в інтерв'ю британській «Financial Times». І не тільки підтвердив, а й указав на «авторство» відпливу секретної інформації: «добре організована сила», яка має великі кошти й можливості, напевно, «організувала прослуховування, після чого сфабрикувала записи, що компрометують Президента». «Напевне, в них був суперапарат», — припускає Л. Кучма, оскільки, на його думку, «абсолютно неможливо», щоб майор охорони сам вів записи розмов. «Так, майор Мельниченко існує, але хто стоїть за ним? Якщо вони прослуховують кабінет Президента, тоді мова йде не просто про опозицію. Треба дивитися на це ширше...», — закликає до аналізу підслуханий господар кабінету.

Можна подивитися й ширше. І навіть погодитися з Л. Кучмою: «Все, що зв'язано з "таращанським тілом", зроблено примітивно, як у "фільмах жахів"». Особливим примітивізмом позначається слідство «за кадрами фільму». Хоча, не виключено, що в правоохоронців може з'явитися нова версія. Принаймні в героя «диванних бесід» вона вже є: «Хіба не може бути такого, що, записавши щось, зв'язане з Гонгадзе, ті, хто це організував, зробили це самі?» З'ясовується, це «щось, зв'язане з Гонгадзе», таки було? Бо ми повірили спочатку, що «добре організована сила» просто скомпрометувала главу держави. Тим більше що Президент готовий «поклястися на Біблії чи Конституції, що не віддавав наказу усунути людину. Це просто абсурд. Можливо, ім'я Гонгадзе і згадувалося в розмовах, я не пам'ятаю. Але даю вам слово, я навіть не знав цього журналіста». І справді, хіба можна знати «кожного журналіста, якого, можливо, згадуєш у розмовах»? Або з яким фотографуєшся після зустрічі з пресою? Мабуть, і нині прізвище Гонгадзе нічого не каже Президенту, якщо й досі не зателефонував його дружині й матері. Близьким і рідним Георгія, біль і горе яких, за словами Л. Кучми, для нього над усе.

Зрештою, можна ширше поглянути і на мету засідання РНБО. Напевно, рада збиралася не лише для кадрових питань? Те, що відставка глави СБУ назріла, вважає політолог М. Погребінський, стало зрозуміло, як тільки з'ясувалося, що в кабінеті Президента «щось прослуховувалося». «А в будь-якій країні вищі посадові особи, які несуть відповідальність за безпеку країни, в такій ситуації повинні були б піти у відставку». У нашій країні в такій ситуації вищі посадові особи встановлюють, хто і що загрожує безпеці країни. Варіантів відповідей дуже багато. Наприклад, «політичні сили, які виступають проти держави і державності», Верховна Рада, яка «сьогодні є центром не стабільності, а руйнування», народ, який вийшов на майдани з «антинародними гаслами "Україна без Кучми"»... У такій ситуації запровадження надзвичайного стану просто напрошується. Для цього навіть годяться обтрушені від нафталіну думки про «збурення ситуації» і потребу «будь-якими засобами навести в країні лад». Три екс-прем'єри, а точніше, колишні голови Ради Міністрів УРСР — О. Ляшко, В. Масол, В. Фокін — навіть об'єдналися на «державницькій» платформі, аби внести свою частку у традиційний рецепт відвернення загрози національній безпеці.

Доки у вищих ешелонах влади відвертають «загрозу», широкі народні маси «загострюють суспільно-політичну ситуацію в країні».

Черговий етап акції «Україна без Кучми» розпочався на Контрактовій площі — там кияни зустріли двохтисячну колону представників Чернігівської, Полтавської, Сумської, Харківської, Черкаської та Кіровоградської областей. На той час уже стало відомо про перешкоди, що їх чинили представникам областей на їх шляху до Києва. Зокрема, як повідомив наш власний кореспондент у Чернігівській області Сергій Павленко, недільного ранку 11 лютого електричку, яка мала вирушити до Києва о 6.55, «у зв'язку з ліквідацією пошкодження» було затримано на вокзалі до 7.33. Незабаром до лінійного відділення міліції надійшло повідомлення, що у першому вагоні розбито банку зі ртуттю, а електричку заміновано. Всіх пасажирів (серед них і тих, хто їхав до Києва не для того, щоб брати участь в акції «Україна без Кучми») було евакуйовано. Через 15 хвилин їх підібрав потяг Чернігів—Гребінка, але і його невдовзі «замінували». Тож на станції у Вертіївці «мітингували» пасажири вже двох поїздів. Учасники акції «Україна без Кучми», домагаючися відправлення на Київ, перекрили рух на залізниці. На 45 хвилин було затримано потяг Мінськ—Сімферополь, який врешті-решт довіз їх до Ніжина. З Вертіївки потяг вирушив о 10.55, тоді як о цій порі пасажири мали б бути вже у Києві — замість чотирьох годин вони добирались до столиці дев'ять. До речі, серед чернігівської делегації було 60 представників села Чайкине, де народився Л. Кучма.

Як і слід було очікувати, міліція під час огляду потягів нічого загрозливого життю людей, у тому числі вибухівки, не виявила, а замість ртуті було розлито суміш мисливського дробу із фарбою. Гадаємо, міліції нескладно буде знайти зловмисника, який розбив банку із так званою «ртуттю», тим більше, що одна із пасажирок описала його прикмети. Бо інакше доведеться говорити про повну профнепридатність міліції, чи, боронь Боже, про причетність до цього спецорганів.

Тим паче, що останнім часом з'явилися певні підстави для таких підозр.

Минулої неділі маніфестація, яка налічувала близько 10 тисяч учасників, з Контрактової площі вулицею Сагайдачного дійшла до Європейської площі. Там її зустріли члени партії «Щит Батьківщини» (організація офіційно не бере участі в акції «Україна без Кучми»), які на сходах колишнього музею Леніна збудували імпровізований «мавзолей» із написом «ЛЕНИН». Біля приміщення Служби безпеки України на ознаменування звільнення з посади її голови Леоніда Деркача протестанти поклали похоронний вінок із написом «Капут № 1». Маніфестація дійшла до пам'ятника Тарасу Шевченку, там її учасники виконали пісню «Реве та стогне Дніпр широкий», після чого повернули на Хрещатик, де відбувся мітинг. Вимоги «традиційні» — правди про зникнення Г. Гонгадзе, відставки Л. Кучми та силових міністрів.

Степан Хмара вважає, що у 2001 році українці мають зробити те, що не вдалося у 1991-му — очистити владу та «запам'ятати, хто і як себе поводить сьогодні».

Після завершення мітингу його учасники під гаслом «Відповідальності і пам'яті», запаливши свічки, збудували живий ланцюг від Хрещатика вулицею Інститутською до міліцейських кордонів перед резиденцією Президента на Банковій. Ця акція була спокійна, тож владі не довелося застосовувати міліцейські спецпідрозділи, які у великій кількості дислокувалися у дворах центральної частини міста.

Як передає «Рухінформ», до Одеської облорганізації УНР потрапив наказ заступника начальника служби руху по Одеському регіону Лазурка за № 21, в якому зазначається, що «останнім часом почастішали випадки появи на залізничних коліях, узбіччях, пасажирських платформах, вокзалах, станціях груп людей із антидержавними транспарантами і плакатами. Зобов'язую всіх працівників станцій у разі виявлення таких фактів, а також появи написів на будівлях і спорудах, які знаходяться неподалік залізниці, інформувати чергового по станції, який зобов'язаний передати інформацію черговому по відділу, органам внутрішніх справ і відомчій охороні. Начальникам станцій встановити контроль».

Інструкція, як бачимо, вичерпна і особливих коментарів не потребує. Припускаємо, що такі накази видано на всіх залізницях України.

Та попри всі перешкоди учасникам акції «Україна без Кучми» вдається дістатися Києва, щоб особисто засвідчити свою позицію.

А тим часом учора у Печерському суді Києва розпочався розгляд подання Київміськдержадміністрації про законність розташування наметів на Хрещатику.

Людмила КОХАНЕЦЬ,
Сергій ЛАВРЕНЮК.
Фото Олександра СИНИЦІ.

Страйкувати можна не всім

 У комітетах Верховної Ради

Заборонити участь у страйках деяким категоріям працівників — це пропонується у законопроекті про доповнення до Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», внесеному на розгляд до Верховної Ради України Кабінетом Міністрів.

Як поінформували у парламентському Комітеті з питань соціальної політики та праці, законопроектом пропонується доповнити статтю 24 чинного закону частиною, що визначає 14 категорій персоналу, яким забороняється проведення страйків. Це, зокрема, працівники об'єднаної енергосистеми та теплопостачання; ядерних установок та об'єктів для зберігання радіоактивних відходів; виробництв, що спеціалізуються на продукуванні та переробці боєприпасів; аварійно-рятувальних служб; безперервно діючих виробництв залізничного, авіаційного, морського, річкового, автомобільного, міського пасажирського транспорту; відділень стаціонарів, лікарень станцій швидкої та невідкладної медичної допомоги, будинків дитини, санітарно-епідеміологічних закладів, закладів охорони здоров'я; навчальних закладів для громадян, які потребують соціальної допомоги та реабілітації; будинків-інтернатів, пансіонатів, психоневрологічних інтернатів, дитбудинків, інтернатів для дітей-інвалідів тощо.

Інформуправління ВР.

Заява депутатської фракції партії «Яблуко»

9 лютого 2001 року Кабінет Міністрів України на вимогу МВФ укотре виносить на розгляд Верховної Ради проект закону «Про встановлення сезонного вивізного (експортного) мита на насіння соняшнику». В разі прийняття цей закон неминуче призведе до значних збитків українських переробних підприємств.

Ураховуючи багаторічні парламентські традиції розвинених європейських держав, фракція «Яблуко» пропонує вважати голосування щодо законопроекту № 6112 «Про встановлення сезонного вивізного (експортного) мита на насіння соняшнику» вираженням вотуму довіри уряду. Це стане свідченням існування чи відсутності реально діючої проурядової більшості в парламенті.

Фракція «Яблуко» пропонує, у разі, коли за вотум довіри діючому Кабінету Міністрів не проголосують 226 депутатів, вважати це мотивом для добровільної відставки уряду і створення нової парламентської більшості.

Не уряд формує більшість, а більшість — уряд.

Михайло БРОДСЬКИЙ,
співголова депутатської фракції партії «Яблуко».

У «підфлажники» пішов...

Знак біди

Тисячі українських моряків, втративши роботу й не знаходячи її у себе в країні, змушені влаштовуватися на іноземні судна, здебільшого під так званими «зручними прапорами». Комусь, бува, пощастить, та нерідко люди потрапляють у халепу, про яку й згадувати потім моторошно. Як-от членам екіпажу судна під панамським прапором «Кобе-Квін 1».

...Спочатку ніщо не віщувало біди. Уклали, як і належить, контракти з компанією «Номінатор» — власником судна і вирушили з Одеси в рейс на Туреччину, звідти — на Сенегал. Далі мали йти на Домініканську Республіку, але судновласник раптом дає вказівку: «Лягти у дрейф до подальших розпоряджень». Бо, мовляв, у нього якісь там негаразди з фрахтувальником. Коли оте дрейфування в районі Зеленого Мису затяглося на два місяці, моряків обсіла тривога. Вона загострилася після плутаних вказівок прямувати спочатку в Перську затоку, а потім, на ходу, переорієнтуватися вже на індійський Мадрас.

Саме біля тутешніх берегів і розігралася трагедія. Не будемо переповідати перипетії, зв'язані з комерційними ігрищами судновласника, фрахтувальника й власника вантажу. Хоча саме це, може, й спричинило... арешт судна індійською береговою охороною. А далі тривалі й образливі обшуки моряків і судна на предмет виявлення то зброї, то наркотиків, хоча нічого в результаті так і не знайшли. А у членів екіпажу на той час уже закінчився не тільки термін контрактів, а й запас продовольства, питної води. І зарплати ніхто й не думав їм виплачувати... Не витримавши наруги, наклав на себе руки капітан судна Юрій Левковський. Ще одного з членів екіпажу вдалося врятувати від цього. Моряків обсідають, крім голоду, спраги й поневірянь, різні хвороби. За такої ситуації власник судна вирішив... не виходити на зв'язок, зникнути.

Тільки зважившись на відчайдушний крок, другий помічник капітана



Олексій Осадчий зумів зв'язатися з Посольством України в Індії. Долею екіпажу зайнявся консул Олександр Герасименко. Та навіть хворих моряків іще кілька місяців не вдавалося відправити додому. А більш-менш здоровим, хоча й виснаженим фізично та морально, довелося поневірятися тут близько року. Хоча вже й було рішення індійського суду про відсутність будь-якої вини з боку екіпажу, про виплату йому зарплати індійською митницею, що тривалий час безпідставно затримувала моряків. Їм «радили»: хочете бути звільненими — відмовтеся від отієї платні. Не відмовилися (бо як же тоді жити сім'ям, що й так уже бідували?), хоча й томилися через те ще не один місяць у неволі.

Утім, і після звільнення та повернення додому «підфлажники» так нічого й не одержали. Зарубіжна Феміда пустила розгляд їх справи по другому колу...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Коментар

Неповноцінних кредитів не буває

(Початок на 1-й стор.).

Вирішуючи їх, уряд виконував умови кредитної угоди ВБ: запроваджував зрозумілі стандарти банківської звітності, створював сприятливі резервні активи комерційних банків, розробляв сучасне банківське законодавство. Як успішно, можна судити з того, що право на цей кредит у 300 мільйонів доларів Україна одержала ще восени 1998 року, а третій транш його довелося очікувати доти, доки законодавці не створили повноцінний Закон України «Про банки і банківську діяльність». Точніше сказати — урізаний третій транш, бо його розмір на 40 мільйонів доларів менший, ніж очікувалося.

Зате згаданий закон, на думку експертів Світового банку, вийшов повноцінний. Утім, усе в нашій країні відносне. Комерційні банки іншої думки, ніж Світовий банк. Скажімо, їх не задовольняють законодавчі гарантії щодо збереження банківської таємниці. Коли Президент країни скасував дію відповідного указу, Асоціація комерційних банків застерігала, що відмова від кодованих рахунків спричинить виведення капіталу за межі країни. Інакше кажучи, які закони, такі й кредити. Проте ще не було випадку, щоб хтось та й відмовився від неповноцінних кредитів Світового банку.

Сергій ВЛАД.

Каченята танцювали з лебедями, а Бестем'янова сяяла в танго

Цими вихідними киян порадував цілком доступним видовищем (від 10 до 30 гривень за квиток) Московський театр льодових мініатюр під керівництвом всенародно улюбленого «ковбоя», майстра жарту на льоду, колишнього чемпіона Європи Ігоря Бобріна. Ну а зіркою його шоу і музою таланту маестро вже більш як десять років є «руда бестія» — колишня багаторазова чемпіонка Європи і світу, олімпійська чемпіонка Наталія Бестем'янова. І слід зазначити, вона ще й сьогодні могла б утерти носа нинішній рудій примі спортивних танців на льоду французьенці російського розливу Марині Анісіній. Поруч із Бестем'яновою як завжди був її вічний Ромео і надійний Тореодор — Андрій Букін. Найбільше враження справила зоряна парочка запальним танго. Здавалося, під їхніми ковзанами просто розплавиться лід переповненого Палацу спорту.

Але цей «десерт» відбувся у другому відділенні, а в першому було представлено досить дивну програму «Ми любимо класику». Чому дивну? Та тому, що Одилія була вдягнена в якийсь, не зовсім характерний для чорного лебедя, костюмчик, а безсмертний прокоф'євський танець Монтеккі та Капулетті поступився місцем композицією на музику з кінофільму «Ромео і Джульєтта». Добре сприйняв глядач «танець маленьких лебедей», але потім все враження від лебедів було зім'ято жвавеньким танцем каченят на популярну італійську музичку, а деяке здивування спричинила поява після них якогось пташеняти, котре божевільно крякало (чи не плід лебединого кохання?). Незабаром до каченят приєдналися ті самі маленькі лебедята. І класика деякий час відпочивала. Ще артистам за їх безперечної майстерності й артистизму вочевидь бракувало швидкості. А може ми відвикли від боринського мистецтва на льоду і звикли до сучасного швидкісного і стрибкового фігурного катання?..

Яна СТАДІЛЬНА.

Тенденція

Скоро вже й електроопори покрадуть

У Криму викрадене міряють ... кілометрами, а заборговане рахують мільйонами — отож і сидять при каганцях.

2700 кілометрів електродротів і кабелю поцупили злодії торік. А ще викрадено 82 тонни трансформаторного масла. Через що було виведено з ладу десятки трансформаторних підстанцій.

Всього на півострові через майже 1300 викрадень електроустаткування десятки тисяч кримчан подовгу залишалися без світла.

Не менше проблем у теплоенергетиків автономії. Неплатежі за електроенергію нині становлять 365 млн. грн. — майже 60 відсотків. З них 71 млн. недоплатило населення, 10 — сільгосппідприємства. Деякі села проплачують електроенергію на 7 відсотків. Масовим явищем стало самовільне підключення до електропостачання. Тож довелося за борги від'єднати 928 юридичних осіб і майже 14 тисяч фізичних. А у зв'язку з неповним розрахунком за природний газ, який іде з України, його середньодобові поставки зменшилися на мільйон кубометрів — більш як на третину.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

Кримінал

Сидітимуть, але не на посадах

Чергову кримінальну справу, пов'язану із розкраданням бюджетних коштів, порушено проти директора однієї з шахт на Донеччині. Державні гроші, надані підприємству, керівник використовував начебто для закупівлі обладнання. А насправді, як з'ясувалося, нова техніка існувала лише на папері. Тим часом помітно зростав добробут самого директора.

За інформацією начальника УМВС України в Донецькій області Володимира Малишева, за останні роки до кримінальної відповідальності притягнено більш як 200 представників керівного складу вугільних підприємств — від начальника зміни до директора. Зокрема, за розкрадання вугілля, грошових коштів, нецільове використання бюджетних коштів перед судом відповідатимуть колишні директори шахт «Прогрес», «Об'єднана» та імені Скочинського.

Ліна КУЩ.

Була б винагорода, а викрадене знайдеться

Із храму Святого Миколая в Херсоні невідомі викрали ікону «Вознесіння Господа нашого Ісуса Христа». Місцева приватна газета «Гривна» пообіцяла виплатити винагороду тому, хто її поверне. Втрачену реліквію, котра з 1942 року перебувала в храмі, віруючі сподіваються побачити знову. Підстави для оптимізму є: у жовтні 1995 року після зникнення ікони Святої Катерини з Катерининського собору Херсона «Гривна» зробила аналогічну заяву. Невдовзі невідомий зателефонував до редакції і призначив час і місце. За винагороду він і передав редактору видання Михайлу Новицькому викрадену реліквію.

Алла БРУСИЛОВА.

У номер

■ Дніпропетровськ

Студентське містечко може спати спокійно

Оперативний загін «Центр», сформований зі звільнених у запас бійців колишньої Національної гвардії, заступив на цілодобове чергування в студентському містечку Дніпропетровського держуніверситету. Переважна більшість навчальних корпусів, спортивних та інших комплексів цього навчального закладу розташовано в оточенні паркових смуг. Що й приваблювало злочинців. Потерпали не лише студенти, а й викладачі. А ще не було відбою від продавців наркотиків та спиртних напоїв. Тепер функції правоохоронців у цій зоні виконуватимуть оперативники «Центру». Час покаже, наскільки ефективна ця альтернативна служба.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

■ Іллічевськ

Допомога народові Грузії

Із Іллічевська на Поті взяв курс паром «Герої Плевни», на борту якого п'ять тисяч тонн української пшениці. Це — гуманітарна допомога народові Грузії, який уже кілька місяців гостро відчуває наслідки жорстокої минулорічної посухи. «Ми знаємо, що й Україна нині зазнає проблем із зерном, — сказав з цього приводу Надзвичайний і Повноважний Посол Грузії в Україні Григол Катамадзе, — й тому отакий благородний жест свідчить про міць дружніх зв'язків між нашими народами».

Георгій ЧОРНОМОР.

■ Одним абзацом

■ **На шість копійок подорожчали у Вінниці найбільш популярні сорти хліба «Дарницький» і «Ярошенський». Нині їх ціна становить 1 гривню 16 копійок.**

■ **Приватне навчально-виховне об'єднання «Школа «Сяйво особистості» відкрилося в Кіровограді. У новому навчальному закладі діти з єврейських сімей безкоштовно вивчатимуть іврит, англійську мову, історію та традиції єврейського народу.**

■ **На ринках Донеччини виявлено мариновані гриби з підвищеним рівнем радіації. Продукція має етикетки виробничих об'єднань «Житомирліс» та «Волиньліс». Рівень випромінювання з півлітрових банок на 30 відсотків вищий за гранично допустимий.**

■ **На спільному засіданні двох держадміністрацій — Київської міської та Вінницької обласної — прийнято рішення про допомогу киян чотирьом районам Вінниччини, що найбільш потерпіли від стихійного лиха.**

■ **Робітники Сімферопольського комунального підприємства, які займаються утилізацією побутових відходів, заявили про намір оголосити страйк, якщо міська влада не погасить заборгованість у зарплаті. В місті нагромадилося кілька сотень тисяч тонн відходів.**

■ **У селі Ольгинка Волноваського району, що на Донеччині, від ускладнень, викликаних грипом, помер 10-річний хлопчик. У нього піднялася температура, і прибулі за викликом медики запропонували госпіталізувати дитину, проте батьки відмовилися.**

■ Фотофакт

Столичне ВАТ «Київполіграфмаш» може похвалитися не лише своєю продукцією (спеціалізується воно на виробництві устаткування для поліграфії та пакувальної галузі), а й працівниками. Так, фрезерувальник Микола Довгодько ***(на знімку)*** *працює на підприємстві вже понад 29 років.*

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (Укрінформ).



Асоціація народних депутатів України з глибоким сумом сприйняла повідомлення про передчасну смерть **Поради Олексія Миколайовича** — народного депутата України Верховної Ради першого скликання, активного законотворця, відомого державного діяча незалежної України. В нашій пам'яті він назавжди залишиться сучасним політиком і діяльним керівником державного масштабу. Правління асоціації висловлює щире співчуття рідним і близьким покійного.

Питання назріло! Україна потребує зміни форми правління

«О люди! Люди небораки!
Нащо здалися вам царі?
Нащо здалися вам псарі?
Ви ж таки люди, не собаки!»
Тарас ШЕВЧЕНКО.

Майже п’ять років реалізації положень Конституції, прийнятої 28 червня 1996 року на п’ятій сесії Верховної Ради України, свідчать про потребу розглянути питання про форму правління і державний режим в Україні.



Постійне, безперервне, видиме й приховане, активне й пасивне протистояння між Президентом і парламентом спричинює кризу державної влади в цілому, паралізує демократичні процеси розвитку в Україні, зупиняє інтелектуальний пошук виходу з управлінсько-економічної кризи, викривляє зміст і засоби формування громадських інституцій. Сподівання всіх соціальних верств суспільства розбиваються об безглузду й неможливу у правовій, демократичній, соціальній державі боротьбу законодавчої і президентської влади. У даному контексті краще було б написати законодавчої та виконавчої влади, але практика свідчить, що самостійної виконавчої влади в Україні немає. Натомість є президентська влада, а це далеко не одне й те саме. Тут така різниця, як між громадянином і підданим. Підданий виконує волю монарха, громадянин приймає самостійні рішення в рамках вимог закону й несе за них відповідальність.

Звідси перший висновок — за умов президентської форми правління Україна не має уряду, що самостійно приймав би рішення і ніс за ці рішення самостійну відповідальність. Враховуючи, що Президент формує уряд, відповідальний перед Президентом за свої дії, є всі підстави гадати, що управлінські рішення в державі приймають у бюрократичних глибинах адміністрації Президента, в олігархічних кланах, інших прихованих від громадськості колах, але не в інституціях, що працюють конституційно. Йдеться, звичайно, про макрорішення, а не про дріб’язкову опіку, хоча, судячи з преси, й конкретних «вказівок» міністерствам, відомствам, судам і навіть парламенту з боку адміністрації Президента вистачає. З другого боку, між урядом і народом за умов демократичного суспільства існує постійно-зворотний зв’язок. Де цей зв’язок за президентського правління в Україні? Його немає.

Народ, обравши раз на п’ять років Президента, прирік себе на такий уряд, який сформує Президент, і вплинути на перебіг подій протягом цих п’яти років уже не може. Хіба що через багатотисячні демонстрації, політичні страйки, бунти, революції. А де ж демократичні механізми зворотного зв’язку: урядове рішення—народ—уряд? Їх немає. Президентська форма правління їх просто не передбачає. А тому є підстави для другого висновку — за умов президентської форми правління будь-яке свавілля з боку адміністрації Президента і уряду цілком можливе. Воно вписується у відношення Президент — народ.

Яку відповідальність Президент протягом п’яти років своїх повноважень несе перед народом за управлінські рішення? Жодної! Але ж ці рішення стосуються долі мільйонів людей. Ось чому з приводу президентських рішень, які викликають різку критику з боку різних політичних сил, багато хто каже: «За державу прикро!». І справді прикро. Бо держава Україна так влаштована.

Ось визнання самого Президента Леоніда Кучми про причини невдачі реформ в Україні: «Найбільших втрат Україна зазнала на початковому етапі реформ. Вони розпочалися без будь-якого обгрунтування, не було навіть суто теоретичних уявлень про шляхи їх здійснення». У цьому стані практично ми й живемо вже 10 років. Без теорії, без концепції, без засад внутрішньої і зовнішньої політики, без керма і без вітрил, нехтуючи в разі потреби Конституцію і закони, — за поняттями адміністрації Президента. Такі реалії президентської форми правління.

У цьому плані на особливу увагу заслуговує питання про президентські повноваження у сфері нормотворчої політики. Конституція (ст. 106) дозволяє Президентові України видавати укази і розпорядження тільки на підставі і на виконання Конституції і законів України. А на практиці Президент, нехтуючи Конституцію і закони, створив ціле указне право, яке окремо і всупереч законам регулює суспільні відносини. Досить нагадати лише указне право Президента з питань власності у сфері АПК, де, всупереч Конституції, фактично розпочалася облудна брудна торгівля земельною власністю. Але Конституція у ст. 92, п. 7 твердить, що винятково законами України визначається правовий режим власності. Отже, у питаннях власності, в тому числі й на землю, жодних указів замість законів Президент видавати не може. А за президентським указом уже фактично розпайовано землю. І з’явилися приватні земельні власники, всупереч Конституції й закону. На селі відбувається не реформа і не революція (ці чинники покликані поліпшувати) у сфері власності, а звичайний обман селян, пограбування землі, умикання земельної власності мародерами—реформістами—«демократами». Хто підрахував, у яку соціальну ціну це стане? Які будуть результати? І коли?

Та є простий і десятиріччями апробований зарубіжний досвід. Закриті акціонерні товариства з правовим режимом «народних підприємств», де власність не розпорошується, де працівник і власник поєднані в одній особі. І не треба було ламати село указним правом, порушувати Конституцію, нехтувати закони.

Але такі особливості української президентської форми правління, що дають можливість свавіллю та ігноруванню вимог Конституції і законів. А на яку оцінку, як не грубе свавілля і зловживання владою, заслуговує факт непідписання Президентом законів після подолання президентського вето парламентом? А як оцінити спробу Президента законами реалізувати результати референдуму в обхід Конституції?

Будь-яка влада особлива тим, що прагне мати якомога більше можливостей поставити в залежність від себе максимальну кількість державних інституцій. Погляньте, що чинить адміністрація Президента з судовою реформою в Україні. В агресивному прагненні підкорити собі суди Президент і його адміністрація фактично заблокували прийняття парламентом закону про судоустрій в Україні.

Демократизація суду, його незалежність, об’єктивність судового рішення, гласність процесу, професіоналізм суддів, верховенство закону — все топчеться бажанням адміністрації Президента впливати на суди, командувати судами, поставити суди у фінансову, кадрову, адміністративну та іншу залежність від президентської влади. Користуючись указним правом, Президент створює спеціальну Раду з підготовки проекту про судоустрій, а прийнятий парламентом у першому читанні проект закону про судоустрій демонстративно ігнорує. Доклав свою руку до цього беззаконня і Голова Верховної Ради Іван Плющ, який вже кілька місяців відмовляється поставити закон про судоустрій на пленарне обговорення парламенту. Якщо підступний задум чиновників адміністрації Президента підім’яти під себе суди в Україні буде здійснено, яка буде ціна конституційних прав і свобод громадян, поділу гілок влади, всіх демократичних засад розвитку суспільства? Ціна буде висока! І перш ніж іти до суду, її треба буде платити урядовцям виконавчої влади, а потім вони дадуть вказівку, і вас, громадяни, розсудять за їхніми поняттями, а посилатимуться на статті кодексів і законів.

Боротьба за закон про судоустрій у парламенті України точиться підступна, жорстка і навіть жорстока. Більшість розуміє, що суд — то останній бастіон демократії. І якщо він слухатиметься адміністрації Президента, то можна вважати, що суду в Україні немає. Але хто ініціював цю кризу під час прийняття закону про судоустрій? Відповідь проста — адміністрація Президента. Чому? Внаслідок президентської форми правління в Україні, внаслідок жадоби влади.

Розгляньмо ще кілька кризових моментів, де ініціаторами колізії виступили Президент і його оточення. Найсильнішого удару парламентаризму в Україні було завдано створенням такої політико-правової структури, як парламентська більшість. Конституція, закріпивши президентську форму правління, не передбачає необхідності правової згоди між Президентом і парламентом. Не передбачає такої згоди і принцип поділу гілок влади, згідно з яким парламент приймає закони, а Президент зобов’язаний організувати їх виконання. Тож про яку вірну Президентові більшість у парламенті може йтися? Це суперечить самій природі президентської форми правління. Однак, всупереч усьому, з ініціативи В. Медведчука, Л. Кравчука і Президента Л. Кучми було згвалтовано і Конституцію, і теорію парламентаризму, і державне право, і честь Конституційного Суду, і партійні принципи, і елементарні вимоги парламентської пристойності, етики і культури. Парламентську більшість, абсолютно незаконну і неконституційну, зібрали і майже рік нею послуговувалися, витискаючи з неї у дні голосувань по кілька десятків законів. А щоб окремі члени більшості не виявляли самостійності, запровадили відкрите голосування, і разом з таємним голосуванням відлетів і дух протесту. В залізному кулаці президентської влади більшість стала боязка й слухняна, забуваючи й про інтереси виборців, і про свої персональні депутатські обіцянки в округах, не помічаючи, як руйнується державна влада України, стискаючись до президентського авторитаризму. Хто винний? В основі цієї надзвичайно глибокої кризи — президентська форма правління. Створення пропрезидентської більшості в умовах президентської форми правління — це злочин проти законності і Конституції в Україні. Це бруднюча авантюра, організована В. Медведчуком, Л. Кравчуком, рухівцями і адміністрацією Президента і за своїм беззаконням зіставна хіба що з розстрілом Б. Єльциним парламенту Росії 1993 року.

Ось прямі докази абсолютної незаконності всіх рішень більшості, прийнятих за межами парламенту в січні—лютому 2000 року. Річ у тім, що є рішення Конституційного Суду № 17-РП/98 від 2 грудня 1998 року, в якому сказано: «Конституційний Суд України вважає, що після набуття чинності Конституцією України (ст. 160 Конституції України) питання щодо організації і порядку діяльності Верховної Ради України, а також статусу народних депутатів України Верховна Рада України повинна вирішувати виключно законами України (пункт 21 частини першої ст. 92), зокрема «законом про Регламент Верховної Ради України». Отже, будь-які зміни Регламенту Верховної Ради України, прийняті не законом, а постановами, є незаконними. Переворот у Верховній Раді почався з прийняття постанов про зміну Регламенту Верховної Ради, інакше не було можливості ані змінити режим і порядок голосування, ані поміняти керівництво, ані прийняти антиконституційні закони про скасування жовтневих свят, ані внести інші зміни. Почавши з незаконної, неконституційної зміни Регламенту, так звана більшість незаконно усунула з посади Голову Верховної Ради О. Ткаченка, першого заступника Голови Верховної Ради А. Мартинюка і незаконно посадила у керівні крісла І. Плюща, В. Медведчука і С. Гавриша. Так незаконно вони й сидять, усупереч Конституції, у конституційних кріслах найвищих посадовців держави і замість утвердження принципів верховенства парламенту і панування права догоджають адміністрації Президента, насилуючи більшість і добиваючись прийняття вигідних для олігархів і наближених до Президента кланів законів України. І все це робилося перед очима Конституційного Суду України, який, заслухавши протягом трьох тижнів питання про неконституційність створення і рішень більшості, раптом відмовив у провадженні у справі, ставши тим самим на бік більшості і фактично учасником конституційного перевороту.

Конституційний Суд, покликаний бути гарантом Конституції, відмовився захищати Конституцію від сваволі авантюристів-політиканів, які підмінили своїм груповим егоїзмом парламент як державну інституцію. 11 суддів Конституційного Суду, котрі прийняли рішення не розглядати питання про конституційність більшості, розтоптали честь і гідність конституційної юстиції, прислужливо схилившись перед президентським авторитаризмом і сваволею.

Хто винуватий? Чому стало можливо в Україні підмінити парламент групою депутатів, закрити рот Конституційному Суду, всупереч поділу властей створити підпорядкований Президентові парламент у формі більшості, ліквідувати таємницю голосування та вільне волевиявлення і створити тотальний контроль за голосуванням депутатів? Я переконаний, глибинна причина одна — президентська форма правління.

А наслідки цієї авантюри із створенням більшості в парламенті, без перебільшення, гіркі й жорстокі. Цілились у комуністичну опозицію, а влучили в свою буржуазну демократію.

Практично розтоптано законність, парламентаризм і народовладдя. Україна взяла курс на латиноамериканський зразок державного режиму, тобто авторитаризм, диктатуру, хунту, а простіше, відверту сваволю, а якщо підтвердиться правова реальність «касетної справи», то й прямий терор. Це узурпація влади однією особою. Давайте простежимо логіку розтоптування конституційного ладу та логіку формування тоталітаризму в Україні. Перша дія — створення незаконної і неконституційної пропрезидентської парламентської більшості. Друга дія — проведення антинародного, антиконституційного і, по суті, незаконного референдуму за сфабрикованою «народною ініціативою». Третя дія — імплементація. Залишилося вписати формулювання референдуму в Конституцію, і тоталітарний диктаторський режим буде оформлено конституційно. Тоді демократи без лапок і праві і ліві, тримайтеся! Вам покажуть ціну вашого лицемірства й байдужості, коли ви своїми руками, своїми голосами створювали собі тиранію.

Змінити це положення, обравши «гарного» Президента замість «поганого» неможливо. Росія тисячоліття мала князів і царів, а суспільної поваги з них заслуговують один-два, решта жила для себе і свого оточення. Президенти роблять те саме. І робитимуть, доки не обмежать їхні повноваження представницькими функціями.

Можна наводити й інші приклади. Можна ще розібрати багато ситуацій, коли адміністрація Президента ініціювала своєю поведінкою кризи та скандали. Але й сказаного досить, щоб зробити висновок: якщо в Україні залишиться президентська форма правління, то на її землі навіки законсервуються латиноамериканський, хунтівський, генеральський та інші форми тоталітарних авторитарних режимів.

Сьогодні немає для України гострішої конституційної проблеми, ніж зміна форми правління. Відходячи від президентської форми правління, наша країна відійде від протистояння виконавчої і законодавчої влади, від криз і скандалів, заснованих на прагненні до влади окремої особи, від клановo-олігархічного групового впливу на владу, від постійних порушень Конституції і законів, від указного права, від прокурорського, міліцейського і судового свавілля за вказівкою чиновників. Від багато чого злого й недоброго відійде Україна, тому що замість авторитарного інтересу однієї людини, яка називається Президентом, сформується колективний владний інтерес, оформлений законом.

Керувати суспільством через закони і лише через закони — це і є демократична форма правління. Ось чому в Англії, крім принципу панування права, шанують принцип верховенства парламенту, ось чому в США, перелічуючи вищі органи влади, спочатку пишуть Конгрес, а потім Президент, і законом передбачено, що коли Президент віддасть військовим наказ стріляти по Конгресу, то військові мають негайно арештувати Президента.

Парламент — це не лише представницький орган усіх громадян, уособлення нації, а й постійний зв’язок між народом і владою. Інтереси народу через депутатів оголошуються в парламенті, і парламент ухвалює потрібні рішення з урахуванням очікувань і вимог суспільства. Тому, воюючи з парламентом, Президент, без перебільшення, бореться з народом. Насилуючи парламент через авантюрно створену більшість, Президент насилує народ, примушуючи його змиритися з дурними, непродуманими, антисоціальними реформами. Так жити й керувати країною не можна. Це суперечить логіці формування й реалізації влади народом в ім’я своїх інтересів.

Яка основна принципова відмінність президентської форми правління від парламентської? Практично одна — порядок формування і відповідальності уряду. У парламентській республіці парламент формує уряд, і існує політична відповідальність уряду перед парламентом. Верховенство парламенту виявляється в тому, що уряд має користуватися довір’ям парламенту і парламент контролює діяльність уряду. В парламентській республіці народ формує не авантюрну, а конституційно передбачену парламентську більшість, віддаючи перевагу на виборах тим чи тим політичним партіям. Ця більшість заснована на волевиявленні народу, і вона легітимно формує уряд, відповідальний перед парламентом. Створюється стійке, логічно вивірене відношення: виборці формують парламент і в ньому політичну більшість, парламент формує уряд, відповідальний перед ним, уряд приймає управлінські рішення, народ приймає чи відхиляє ці рішення і через депутатів впливає на поведінку уряду. За гострої колізії інтересів між народом чи урядом останній іде у відставку, а парламент або формує новий уряд, або проводить дострокові вибори. Таким чином, народ і державна влада з допомогою парламенту беруть участь у єдиному процесі управління країною. Тут мало місця залишається для авторитаризму та узурпації влади. Уряд перебуває під постійним аналітичним контролем і вогнем громадської критики, а тому діє відповідально й виважено, віддаючи перевагу інтересам більшості народу, а не окремих кланів. До речі, нині в Україні, внаслідок авантюрного референдуму, всупереч волі його ініціаторів, склалася досить сприятлива конституційна обстановка для безболісного переходу до парламентської форми правління.

Голосування на референдумі підтвердило необхідність внесення змін до Конституції з приводу створення в парламенті парламентської більшості (не плутати з більшістю, яка приймає рішення під час голосувань у парламенті). Отже, під час внесення змін до Конституції згідно з референдумом з приводу парламентської більшості треба зазначити, що ця більшість формується виборцями шляхом надання переваги тим чи тим політичним партіям і що ця більшість володіє правом формування уряду, який і несе відповідальність перед парламентом. Це й буде реальний перехід до парламентської форми правління. Слід зазначити, що наблизити уряд до народу можна лише в умовах парламентської республіки. Президентська республіка відбирає уряд у народу. Ця форма правління позбавляє народ зв’язку з урядом. А безвідповідальний перед народом уряд здатний чинити сваволю. Тому Україні потрібна парламентська республіка, в якій народ на виборах парламенту формує парламентську більшість шляхом голосування за ту чи ту партію чи коаліцію партій, парламентська більшість формує однопартійний чи коаліційний уряд, який відповідає перед парламентом за свої дії. Виборці через депутатів мають змогу впливати на поведінку членів уряду. Тут звужуються до мінімуму можливості групового егоїзму кланово-олігархічного управління.

Перехід до парламентської форми правління — це реальний крок до європейської культури управління суспільством, тисячоліттями відшліфованої кризами та політичними конфліктами, але такої, яка відстояла парламентаризм як найкращий інструмент демократії. Хочете в Європу, панове? Потрудіться утвердити принцип панування права, верховенства парламенту. А Президент нехай приймає послів і роздає нагороди — для однієї людини роботи досить.

Василь СІРЕНКО,
народний депутат України,
доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України.

Коли є вибір

У столиці сформувався і розвивається первинний ринок житла

П'ять років тому морозного лютневого дня було заселено перший будинок, побудований «Київміськбудом» і банком «Аркада» за рахунок залучених коштів приватних інвесторів. Тоді мало хто вірив, що розпочата київськими будівельниками програма буде мати такий успішний розвиток. Але раціональні прагматики одразу побачили в діяльності «Київміськбуду» спробу знайти себе в нових, ринкових, умовах господарювання.



Суха статистика свідчить: за цей час «Київміськбуд» і його фінансовий партнер — банк «Аркада» залучили і спрямували в будівництво більш як 830 млн. гривень. Профінансовано будівництво 1 млн. кв. метрів житла. Збережено 40-тисячний колектив київських зодчих. Без підтримки столичної влади, особисто міського голови Олександра Омельченка, успіхи будівельників були б набагато скромніші. Регіони України почали серйозно цікавитися досвідом столиці. Приклад цьому — підписання договору про співробітництво між Києвом і Дніпропетровськом, де вже відкрита і працює філія банку «Аркада». Нещодавно роботу «Київміськбуду» вивчала й Вінницька облдержадміністрація.

Що є значного і повчального в діяльності «Київміськбуду» та банку «Аркада»? По-перше, у столиці сформувався і розвивається первинний ринок житла. Завдяки цьому ціни на вторинному ринку нерухомості стабілізувалися і прийшли у відповідність з реальною споживчою вартістю. А те, що продукція «Київміськбуду» конкурентоспроможна на вторинному ринку, інакше кажучи, практично за однаковою ціною можна придбати і стару, і нову квартиру, свідчить про значний «запас міцності» київських будівельників.

По-друге, у столиці формується новий тип соціально-активних громадян — інвесторів, які вміють усвідомлено і відповідально відносно себе й інших приймати рішення.

Слід зазначити, що «Київсьміськбуд» та «Аркада» залучають до обігу фінансові ресурси, які або працювали в тіньовому секторі, або були «у панчохах». Люди повірили, що у країні можливе безпечне довгострокове вкладення грошей.

У свою чергу, банк «Аркада» став банком народної довіри, повноправним співавтором успіхів «Київміськбуду». Тандем холдингу та банку — приклад взаємовигідної роботи виробничої і фінансової структур.

Без довіри населення до держави неможливе довгострокове кредитування. Не розв`язавши цієї проблеми, ми не зможемо реалізувати ні програму розвитку житлового будівництва, ні конституційні права громадян. Згадаємо, статтю 47 Конституції України проголошує: «Держава створює умови, за яких кожен громадянин матиме можливість побудувати собі житло, придбати його у власність або взяти в оренду».

«Київміськбуд» реально впровадив механізм кредитування житлового будівництва. За 2 роки населенню видано 64 млн. гривень кредитів терміном на 10 років.

На основі накопиченого столичними будівельниками досвіду Верховна Рада прийняла Закон України «Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії «Київміськбуд», який уперше в Україні дає можливість впровадити реальне іпотечне кредитування житлового будівництва з одного боку, а з другого — формувати кожному громадянинові власний пенсійний фонд. Механізм повністю виключає ризик втрати вкладниками своїх заощаджень. Досягається це завдяки використанню умовної індексуючої грошової одиниці — «одін» (одиниця інвестування). «Одін» не є засобом платежу. Це винятково службовий засіб, за допомогою якого визначаються кількісні параметри індексування довгострокових вкладів та кредитів.

Отже, інфляція цим вкладам не загрожує. Народні депутати дійшли висновку, що надійнішого і демократичнішого механізму обліку й захисту фінансових інтересів вкладників не існує.

Сьогодні деякі американські консультанти нашого уряду піддають критиці цей закон. При цьому не враховується той факт, що наше суспільство й економіка докорінно відрізняються від західних, і їхні економічні моделі у нас просто не працюють.

Діяльність «Київміськбуду» та «Аркади» спрямована на формування атмосфери соціального партнерства і суспільної злагоди. Проте це не означає, що тут немає проблем. Є і недоробки, і помилки.

Усі, хто так чи інакше бере на себе відповідальність бути арбітром у такому складному питанні, яким є інвестиційний процес, особливо, коли йдеться про кошти населення, має пам'ятати: не перевірений і не зважений коментар, розповсюджений у засобах масової інформації, може звести нанівець результати багаторічної творчої праці.

Незабаром профільний комітет ВР розгляне роботу холдингової компанії «Київміськбуд» в умовах річного експерименту. Буде дано відповідну оцінку цій роботі, накреслено подальші плани. Отож розпочата важлива державна справа, за якою майбутнє.



**Юрій КРУК,
голова Комітету ВР з питань будівництва, транспорту і зв'язку.**

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Держімпотенція

«Україна перебуває від заходу на відстані простягнутої руки»

Фейлетон

Що розуміється під імпотенцією? Саме те, про що ви подумали. Це, коли хочеться, але не можеться. Наприклад, з причини алкоголізму.

Паспортина у вас яка? Синюшна! Синюшність же політики держави підтверджується рівнем споживання алкоголю —понад 15 літрів на душу населення. За даними медиків — в наявності необоротний процес деградації нації.

Імпотент-алкоголік проблеми сімейного бюджету розв'язує просто: виносить із хати все, що є, і продає за безцінь.

Держімпотенти з європейською орієнтацією діють за таким самим принципом: продають за безцінь усе вироблене попередніми поколіннями. Дощенту, а потім... Нічого, з Барбадосу надійде державіагра.

Уряд ще 1994 року (вгадайте, хто тоді був прем'єром?) з доброї волі віддався «німецькій консультативній групі при уряді України», яку фінансує Федеральний уряд Німеччини. Консультанти нині розробили основи економічної політики в Україні, вміщені в збірнику «Наступні 1000 днів». Після виконання цих рекомендацій Україну можна занести до Червоної книги.

Відволікімося і уявімо собі, що при Федеральному уряді Німеччини працює «українська консультативна група» (фінансується урядом України після вживання державіагри), яка розробляє основи економічної політики Німеччини на наступні 1000 днів. Уявили? У мене не виходить.

А тепер давайте повернемося до наших баранів...

Закон «Про прожитковий мінімум на 2000 рік» визначив цифру — в середньому 270 грн. на місяць на людину. На 2001 рік ця цифра ще більша. Із закону мені вдалося з'ясувати, що чисельність населення нашої країни становить усього 43 млн. осіб. Тобто за 10 років воно скоротилося на 9 млн. осіб. У наявності —відвертий геноцид проти нації, що Міжнародною Конвенцією кваліфіковано як тяжкий злочин.

За геноцид міжнародне співтовариство встановило вищу міру покарання — смертну кару. Проте він триває. Тривають «дії, здійснювані з наміром знищити повністю чи частково будь-яку національну, етнічну, расову чи релігійну групу як таку шляхом навмисного створення будь-якій групі таких життєвих умов, які розраховані на повне чи часткове знищення її, запобігання дітонародженню в середовищі такої групи». Так визначають геноцид документи ООН.

Конституція України проголошує: мінімальні пенсії, зарплата, стипендії, соціальна допомога повинні бути не нижче за прожитковий мінімум, тобто в 2001 році вони мають становити не менш як 300 грн. на місяць. Проте в держбюджет 2001 закладено цифру соціального прожиткового мінімуму — аж 50 грн. на людину. Живи, як хочеш, чи помирай у злиднях. Коментарі зайві.

Зате себе прихватизатори не обійшли.

Фонд розпродажу держмайна, наприклад, має в бюджеті на «дрібні витрати» понад 210 млн. грн., більше, ніж усе населення на погашення вкладів у Держбанку — 200 млн. грн. Тому ФДМУ байдуже за якою ціною продати: за нуль гривень чи за сотні мільйонів доларів США. Допіру продали, наприклад, Запорізький алюмінієвий комбінат, по суті, за нуль. А ось якби ця держава «ФИГА» була вилучена з бюджетного фінансування й існувала за рахунок фіксованого відсотка від вартості приватизованого об'єкта, то державна власність, створена нашими дідами й батьками, не продавалася б за нуль копійок своїм подільникам. Зате ми маємо пріоритет в обслуговуванні зовнішнього боргу за кредити, які чиновники з уряду та адміністрації Президента ділять між собою «побратськи». Після їхнього «братського» поділу країну трясе не лише на майдані Незалежності.



Тому гасло «Кадри вирішують усе!» в новому тисячоліті знову актуальне.

Тож нехай він стане дійсністю найближчим часом!

**Олена МАЗУР,
народний депутат України.**

Спорт

Олімпійський прорив

(Початок на 1-й стор.).

Для досягнення мети необхідно було посісти одне з трьох перших місць на змаганнях у столиці Норвегії. Про нічию (2:2) з фаворитом — збірною Білорусі — ми вже повідомляли. А минулої суботи наші хлопці надпереконливо — 5:1 — виграли в господарів —норвезьких хокеїстів, і виконали завдання.

В останній зустрічі українська команда поступилася збірній Німеччини — 1:3 — в поєдинку, який для нас особливого значення не мав.

Інші результати: Німеччина — Норвегія — 6:4, Білорусь — Німеччина — 1:1 , Білорусь — Норвегія —7:3.

	В	Н	П	Ш	О
Німеччина	2	1	0	10:6	5
Білорусь	1	2	0	10:6	4
Україна	1	1	1	8:6	3
Норвегія	0	0	3	8:18	0

Хто здобував олімпійську путівку для України? Воротарі — Карпенко («Металург», Мг, Росія), Сільверстов («Сокіл»), Симчук («Форт-Уейн», США); оборонці — Гунько («Ак Барс», Росія), Климентьєв («Металург», Мг, Росія), Остроушко («Нєфтєхімік», Росія), Полковников («Динамо», М, Росія), Савицький («Вайсвассер», Німеччина), Тимченко («Беркут»), Ширяєв («Ля Шо-де-Фон», Швейцарія); нападники — Аліпов, Бобровников, Гніденко, Синьков (усі — «Беркут»), Безщасний, Буценко, Касянчук, Марковський, Савенко (усі — «Сокіл»), Литвиненко («Локомотив», Росія), Матвійчук («Молот-Прикам'є», Росія), Сальников («Крилья Совєтов», Росія), Шахрайчук («Авангард», Росія).

Важливий крок зроблено. Тепер, сподіватимемося, держава повною мірою подбає про повноцінну підготовку наших хокеїстів до олімпійських баталій. А це амуніція, тренувальні збори й товариські матчі із сильними суперниками, вирішення питання із залученням до олімпійської збірної Дмитра Христича та інших наших гравців, які виступають у клубах НХЛ. Такі умови треба заходиться створювати негайно, не відкладаючи на завтра. Лише тоді наша хокейна дружина гідно представлятиме Україну на Олімпіаді-2002.

І в Закопане (Польща) на хокейному турнірі Всесвітньої універсіади порадувала студентська збірна України. Перемігши збірні США — 9:1 і Чехії — 2:0, вона забезпечила собі місце у півфіналі.

Бронзова втіха

***БІАТЛОН.* Чемпіонат світу. Поклюка (Словенія). Жіноча збірна України (Зубрилова, Лемеш, Водоп'янова) виборола бронзові медалі в естафеті.**

Осічка в Майя

***ТЕНІС.* Кубок Девіса. Євро-Африканська зона першої ліги. У місті Майя збірна України поступилася команді Португалії — 2:3. На жаль, наші молоді тенісисти не підтримали переможний виступ Андрія Медведєва.**

Визначилися зі складом

***ФУТБОЛ.* Ще тиждень тому, зустрічаючись із журналістами, Валерій Лобановський повідомив, що через певні об'єктивні причини в товариському матчі зі збірною Грузії наша національна команда складатиметься лише з гравців київського «Динамо» і донецького «Шахтаря». Так воно і сталося. Сьогодні до Тбілісі, де завтра відбудеться призначений поєдинок, вирушили такі футболісти: воротарі — Шовковський («Динамо»), Вірт («Шахтар»); польові гравці — Дмитрулін, Ващук, Головко, Несмачний, Лисицький, Федоров, Кардаш, Яшкін, Венглинський, Мелащенко (усі — «Динамо»), Старостяк, Попов, Тимощук, Хома, Конюшенко, Воробей (усі — «Шахтар»).**

У чемпіонаті Англії «Тоттенгем» виграв у «Манчестер сіті». 1:0. Цей гол забив Сергій Ребров.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: *грає збірна України, з м'ячем — донеччанин Михайло Старостяк.*



Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Олександр КАРПОВ: «Я б не стверджував однозначно, що, не підтримавши імплементацію, парламент пішов проти волі народу»

Після невдалої спроби пропрезидентських фракцій узаконити результати референдуму, українська Конституція залишиться «непорочною» ще протягом року. Добре це чи погано? Мабуть, однозначну відповідь дати неможливо. З одного боку, наш Основний Закон ще надто молодий, аби «лягати на операційний стіл». А з другого — часті владні неузгодженості, за твердженням деяких фахівців, не в останню чергу відбуваються саме через недосконалість певних конституційних норм.

Своїми думками з приводу останніх подій у Верховній Раді ділиться керівник фракції Народно-демократичної партії у Верховній Раді Олександр КАРПОВ.



— Олександре Миколайовичу, як ви оцінюєте роботу шостої сесії? Чи вдалася вона, як планувалося, і як уявляли її собі ви?

— Відповісти на це запитання позитивно я просто не можу, незважаючи на те, що багато із запланованого вдалося реалізувати. Невирішеними залишилися багато питань: в цілому не прийнятий жоден з кодексів (і це тоді, як їх розгляд почався після створення парламентської більшості), навіть у першому читанні не розглянуто проект закону «Про Регламент Верховної Ради». Не прийняли також цілу низку економічних законів, визначених Президентом як невідкладні.

Основні причини дві. По-перше, події, пов'язані з так званою касетною революцією, спровокували надмірну політизацію законодавчого органу і не дали змоги довести роботу до логічного завершення. До грудня динаміка розгляду законопроектів була цілком пристойною, потім усе пішло шкереберть. По-друге, організація роботи Верховної Ради і сьогодні потребує подальшого нормативного врегулювання. Планується багато, аби видати «на-гора» максимум, а виконати цей максимум подеколи просто неможливо. Юридичне та науково-експертне управління напрацювали технологію проходження законопроектів у Верховній Раді. Саме так можна було поставити заслін усіляким недосконалим законопроектам, або, як я їх називаю, «білим віршам». На жаль, дати зелену вулицю таким напрацюванням ми також не встигли.

Окремо хочу зупинитися на проблемі голосування. Досвід показав, що голосування протягом лише одного дня — недосконале. Що далі, то більше в нас збирається законопроектів, особливо до другого та третього читань, і ми не встигаємо проголосувати їх у четвер. До того ж, на відміну від першого читання, технологія і розгляду, і голосування в наступних читаннях зовсім інша, як і при розгляді законопроектів, повернутих Президентом із зауваженнями та пропозиціями. Тому нещодавно ми відпрацювали відповідний документ і на наступній сесії вноситимемо його для прийняття. Згідно з цим законопроектом, пропонується «розвантажити» четвер таким чином: голосування законопроектів у другому та третьому читаннях проводити у будь-який день пленарного засідання. Це не означає повернення до старої норми Регламенту, коли голосувалося що завгодно і коли завгодно. Мається на увазі, що у понеділок під час формування розкладу засідань ми визначатимемо додатковий день, який буде присвячуватись прийняттю документів у другому читанні.

— Чи вважаєте ви найвідчутнішою поразкою парламентської більшості (що формувалася, як пропрезидентська) провал імплементації? Який розвиток подальших подій ви прогнозуєте?

— Ця поразка — свідчення не лише наявності суперечностей усередині парламентської більшості чи парламенту в цілому (що є природним для будь-якого представницького органу і не є та й не було великою таємницею), вона свідчить про недосконалість нормативної законодавчої і навіть конституційної бази для проведення референдуму, втілення його результатів у життя, що й породило цю колізію. А це проблема не тільки парламентської більшості, а й загальнодержавна. Почнемо з того, що референдум 16 квітня проводився за відсутності досконалого закону про референдуми. Адже ми до сьогодні користуємося актом зразка 1991 року, який багато в чому не відображає реалій сучасного життя. На жаль, напередодні референдуму, визнаючи два питання неконституційними, Конституційний Суд не розтлумачив саме цієї проблеми, хоча вона і тоді, й тепер лежить на поверхні. Маємо визнати: це також стало однією з причин невдачі 18 січня.

На відміну від деяких політиків, я не вважаю, що, не підтримавши імплементацію, весь парламент пішов проти волі народу. Є результати поіменних голосувань, і вони достатньо красномовні. А з другого боку, якби усі проблеми стосовно проведення та втілення результатів референдуму в життя були чітко унормовані та врегульовані законодавчо, тоді антиімплементаційна позиція частини більшості, щонайменше, не мала б під собою юридично-конституційних обгрунтувань. А так завжди можна посилатися на недосконалість законодавства, причому робити це абсолютно справедливо.

Щодо прогнозу, то я переконаний: політичні баталії триватимуть, адже наближення виборів спонукає багатьох розкручувати всілякі скандали. А щодо імплементації, то відповідно до Конституції Верховна Рада може повернутися до цього лише через рік.

— На вашу думку, імплементація була вигідна для Президента?

— Перед Президентом як гарантом Конституції і главою держави, як і перед законодавцями стоїть питання підвищення ефективності влади. Імітація реформ у центрі та на місцях, багаторічне тупцювання на місці — це ціна за нестворення дійового механізму державного управління, а також системи стримань і противаг, яка спонукала б до загального руху вперед, а не до безплідного протистояння. Тому не тільки Президент, а й усі ми, в тому числі й пересічні громадяни, маємо бути зацікавлені в конкретних кроках у напрямі істотного покращання діяльності владного трикутника. І саме тому, при всьому критичному ставленні з боку багатьох політиків до юридичної чистоти референдумних формулювань, усі ми маємо бути свідомі того, що незалежно від суб'єктивних побажань та розрахунків його ініціаторів (я не маю на увазі ініціативні групи), за усім цим об'єктивно стоять реальні проблеми та суперечності. І вони потребують, вимагають свого розв'язання. Отож проблема не в тому, реформувати чи не реформувати владні відносини, які сьогодні гальмують наш рух уперед, а в тому, в якому напрямі це робити, в якій формі, в якій послідовності, в конституційному полі чи поза його межами.

Ви, мабуть, звернули увагу на неодноразові заяви Президента про шалений тиск на нього стосовно не лише можливості, а й необхідності вирішення цих питань «навпрошки». Така імплементація ні Президенту, ні для подальшого демократичного розвитку України не потрібна. Досягти якихось цивілізованих зрушень (я вже не кажу про успіхи) поза конституційним полем, за визначенням, неможливо.

А от впровадження результатів референдуму з урахуванням висновків Конституційного Суду, зауважень Венеціанської комісії (до речі обидва документи не надто відрізняються один від одного, хоча ще і навесні, і влітку багато політиків лаяли «венеціанців» і звинувачували у втручанні в наші внутрішні справи) вигідне не тільки Президенту, а й усьому суспільству.

— Пригадуєте, як свого часу, одразу після першого «референдумного» тлумачення Конституційного Суду (коли було знято два питання), ви наголошували на тому, що суд фактично перевів референдум у розряд плебісциту. Один із пунктів рішення суду звучав так: «Питання є обов'язковими для розгляду і прийняття рішень відповідними органами державної влади в порядку, визначеному Конституцією». Не конкретизувалося, що рішення мають бути позитивними. Отже, 18 січня парламент фактично нічого не порушив?

— Фактично так, але, окрім наведеного, було ще кілька тлумачень з цієї проблематики. Наприклад, варто пригадати тлумачення від 9 червня 1998 року стосовно внесення змін до Конституції, як таких. У ньому, зокрема, зазначалося: «Висновок КС матиме значення гарантії додержання встановленого порядку внесення змін до Конституції України та стабільності Конституції України тільки за умов його обов'язковості для Верховної Ради».

З другого боку, якби парламент 18 січня затвердив 300 голосами ті зміни, що попередньо були схвалені наприкінці попередньої, літньої, сесії, Конституційний Суд, без урахування його висновків від 27 червня 2000 року, міг поставити їх під сумнів, а то й визнати внесені зміни неконституційними. Адже цим тлумаченням (від 27 червня) суд вказав на некоректність деяких формулювань. Отож і виникла потреба розробки відповідних законів. Саме тому й пропонувалося на шостій сесії перекинути своєрідний «місток» для подальшого продовження конституційного процесу. Передбачалося ухвалити чіткіші, ніж у липні, формули до конституційних змін простою більшістю (226 голосів) і знову направити їх до КС. На жаль, парламент не погодився піти таким шляхом. Я не кажу, що в такому разі нам неодмінно вдалося б остаточно внести зміни в Основний Закон, але саме цей шлях був би правильніший.

— Сьогодні деякі «захисники» Конституції з-за меж парламенту заговорили про саморозпуск ВР. Чи можливий він у принципі, адже ця процедура відсутня навіть у Конституції?

— Є 77 стаття, де чітко сказано, що єдина підстава для дострокового припинення повноважень Верховної Ради — рішення самої Верховної Ради. Про саморозпуск у Конституції, справді, не йдеться, парламент може тільки прийняти рішення про дострокові вибори.

Тепер щодо доцільності такого кроку. Голова Верховної Ради Іван Плющ не випадково вже кілька разів наводив приклад свого спікерства під час «здрастування» парламенту першого скликання. Тоді ВР замість потрібних п'яти років пропрацювала чотири. Але дострокові вибори парламенту 1994 року потягнули за собою ще й дострокові президентські вибори. Невже для тих, хто агітує сьогодні за так званий саморозпуск, бажаний такий розвиток подій?

— Що ви думаєте про Закон про вибори, який прийняла Верховна Рада? Чи підтримували ви його? Як гадаєте, чи не накладе на нього вето Президент, адже він не надто в захваті від пропорційної системи?

— Останнім часом знову почастішали розмови про те, нібито політичні сили в Україні надзвичайно слабкі, що членами партій є лише два відсотки громадян... А де у світі є інше співвідношення? Гадаю, що такі аргументи просто несерйозні. Не випустити політичні партії на широку суспільну арену прагнуть ті, хто звик керувати за принципом «кумівства» та «сватання». Тут доречним видається не нове, але справедливе протиставлення: або партії, або бюрократичний апарат. Саме тому останній усіма силами та можливостями, які в нього поки що є, протестує проти посилення ролі партій. Як інакше можна розцінити так зване звернення губернаторів з приводу «департизації»? У влади як політичного інституту може бути тільки політична відповідальність, і нести її можуть не окремі особи, а політичні сили, якими є політичні партії.

Саме тому новий закон про вибори я не можу розцінювати негативно. Він сприяє зростанню політичного впливу на владу. І цей вплив буде прозорий, тоді як інший — кримінально-клановий, «підкилимний».

— Однак є держави, де вибори проходять за мажоритарною системою і ніхто не каже про «підкилимну» боротьбу.

— Річ у тім, що у світі мажоритарна система як така також політизована. Кандидатів висувають тільки політичні партії, і кому завгодно пройти до парламенту неможливо. Чому в нас за такою схемою важко рухатися? На превеликий жаль, очевидно: на перехідному етапі нічого з того не вийде. Нам потрібно взяти планку вище, аби вистрибнути з того «болота», яке нам частково дісталося у спадок від радянської імперії, а частково є складовою періоду первісного накопичення капіталу. За мажоритарної системи до нової Верховної Ради справді прийдуть і яскраві, й інші особистості, але за кожною стоятиме конкретний округ і лобіювання тільки його інтересів. Допускати цього ще раз аж надто не бажано.

А що стосується вето, то почекаємо реакції Президента, але, гадаю, приймаючи рішення, він зважить усі аргументи.

— У такому разі, чи готова НДП, до якої ви належите, йти на вибори за таким законом?

— У програмі НДП пропорційна система закладена як програмна норма. Звичайно, якщо вести мову про дострокові вибори, то, на мою думку, жодна з політичних сил нашої держави, хто б які ілюзії з цього приводу собі не навіював, по-справжньому не готова. Я маю на увазі цивілізовані вибори, а не вибори з безмежним використанням адміністративного ресурсу (читай — тиску, зомбування, а то й відвертих підтасовок тощо). Навіть коли кажуть про комуністів з їхнім стійким електоратом, то й тут є питання. Так, комуністи готові взяти 20 — 25 відсотків голосів, але не готові взяти більшість. А будь-яка сила має прагнути саме цього. Тим паче що виборці КПУ — це не так комуністичний електорат, як протестний. Розвиток подій останніх років доводить: комуністи, по-перше, не готові взяти владу, а по-друге, не надто й поспішають це робити (їхня поведінка на президентських виборах це підтвердила).

Але повернемося до закону про вибори. Найбільше запитань у мене особисто викликає чотиривідсотковий бар'єр. На даному етапі логічно було б його знизити до трьох, оскільки навіть минулі парламентські вибори показали: в Україні достатня кількість партій, які набрали понад 3 — 3,5 відсотка. З ними також варто рахуватися. Тим паче що це правоцентристські партії, чиї місця в парламенті як премію отримали комуністи.

— Олександре Миколайовичу, життя, в тому числі й політичне, триває. Ваші відповіді свідчать, що ви не «зациклюєтеся» на невдалій імплементації. Можливо, навіть важливішою проблемою сьогодення є відносини між Президентом, Кабміном та парламентом. Незадовго перед завершенням шостої сесії прем'єр Віктор Ющенко заявив, що готовий консультуватися з приводу коаліційного уряду. Чи в реалізації цього задуму поліпшаться стосунки між гілками влади?

— Перш ніж відповісти на це запитання варто поглянути на проблему значно ширше. Я вже наголошував, що проблема неефективності української влади має місце не лише в парламенті, про що дуже часто доводилося чути з телеекранів. Чітко унормованої процедури взаємодії у трикутнику Президент — Верховна Рада — Кабмін немає також. Уряд підзвітний Президенту, а парламенту тільки підконтрольний, його статус законодавчо невизначений і сьогодні. Є адміністрація Президента, хоча про існування органу саме з такою назвою в Основному Законі не йдеться. Там сказано лише про право Президента створювати консультативно-дорадчі органи. Я кажу про це не тому, що виступаю проти АП як такої. Просто адміністрація може діяти виняткову на правах дорадчого органу. Але оскільки нормативного документа, я маю на увазі не розпорядження чи указ, а закон України, стосовно її діяльності немає, АП ось уже кілька років фактично перебирає на себе управлінські повноваження. Ситуація стає схожою на ту, коли був ЦК Компартії України, який фактично «і робив погоду» щодо усіх сфер життя, не несучи за це будь-якої відповідальності.

Конституційна норма (стаття 19) передбачає, що «органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України». Водночас, тільки-но такий підхід реалізується в якомусь із законів, йому гарантовано вето Президента. З цього не роблять великого секрету ті працівники адміністрації Президента, які готують пропозиції. Про це свідчить безліч прикладів.

Як наслідок, шляхом псевдоблагородного посилання на необхідність забезпечення конституційної чистоти повноважень Президента блокується реалізація одного з найважливіших принципів науки управління, що у популярному викладі гласить: «Сутність організаційних питань полягає в тому, щоб кожен, маючи на те відповідні права та несучи свою чітко виражену частку відповідальності, займався своєю справою».

У позиції апарату, в його історичному небажанні бути на службі суспільства і навпаки — всім керувати і всіх шикувати в шеренгу немає великої таємниці. Адже його стихія — це так звані «таємниці мадридського двору», а не прозорість, публічність, відповідальність. І якщо ми й маємо щодо цього якісь національні особливості, то не вони є визначальними. І ліки проти цієї недитячої хвороби теж відомі.

В організаційно-управлінському середовищі ходить такий жарт: як вносили, так мають і виносити. Якщо Президент призначає Прем'єр-міністра за погодженням з парламентом, то й «вынос тела», вибачайте на слові, має відбуватися так само.

— ...Але це, на відміну від статусу адміністрації Президента, — конституційна норма, і простим законом тут не обійтися, знову постає проблема збору трьохсот голосів для внесення змін до Конституції.

— Так, це конституційна норма, але я веду до того, що питання, винесені на референдум минулого року, — лише мізерна частина тієї владної проблематики, яка потребує обов'язкового розв'язання і яку ми, як законотворці, маємо рано чи пізно унормовувати. Це — складний процес, на вирішення якого потрібне не одне парламентське скликання, тому я в принципі не поділяю думки про те, що і цього разу вся Верховна Рада «зволікала» із внесенням змін, навмисне вела імплементацію на провал тощо. Тому, хто має очі, неважко побачити, хто є хто у Верховній Раді. І взагалі, внесення змін до Конституції — це в принципі такий нелегкий процес, що «нахрапом» його не взяти. Гадаю, деякі ініціатори проведення референдуму сьогодні у цьому переконалися на всі сто. Мені ще на початку роботи цієї Верховної Ради значно більше імпонував інший підхід до роботи над удосконаленням законодавства. Ще 1998 року я пропонував створити постійно діючу конституційну комісію, яка в ідеалі й мала б узгоджувати позиції та вдосконалювати правове поле України.

— У такому разі поглянемо на цю проблематику під іншим кутом зору. За кілька годин перед провалом імплементації Верховна Рада створила щось схоже (тимчасову комісію під головуванням Степана Гавриша). Дехто з її членів підкреслював, що цей орган продовжуватиме діяти. Чи вважаєте ви, що тепер, а точніше через рік, коли ВР знову отримає шанс «побо336ротися» за внесення змін, справи підуть краще?

— По-перше, комісія, яку ви згадали, тимчасова. А конституційна комісія має бути постійною. По-друге, до ТСК увійшли тільки депутати, хоча і з різних фракцій. А до органу, який я маю на увазі, входитимуть ще й представники уряду, адміністрації Президента, фахівці в галузі права... Тому, незважаючи на те, що я вітаю спроби цивілізовано розв'язати поставлене завдання, такого кроку замало. До того ж, комісія Гавриша була створена надто пізно і протягом кількох годин не мала великих шансів узгодити всі суперечності, які накопичилися у Верховній Раді і стосовно яких референдумні питання стали тільки приводом для протистояння.

— Якщо ви не заперечуєте, повернімося до сьогоднішньої проблеми владної співпраці. Невдовзі після консультацій Ющенка з парламентською більшістю, побачив світ президентський указ про зняття Тимошенко. Як ви гадаєте, ці два факти пов'язані? Яку позицію щодо коаліційного уряду відстоюватимете ви особисто, очолювана вами фракція НДП, а також парламентська більшість? Чи можливе повернення до непідписаного навесні меморандуму?

— Мені не раз доводилося наголошувати на важливості цього документа, де мова йшла про вплив більшості (а значить, Верховної Ради) на формування уряду, про гарантії прав меншості для критики, для конструктивних пропозицій. Опозиція є скрізь, і вона повинна мати на законодавчому рівні закріплені гарантії для реалізації своїх принципів та підходів. Але ж мається на увазі опозиція в європейському розумінні, а не та, що тягне Україну «в советские времена». Про політичну відповідальність влади, а не тільки ВР, йтиметься лише за умови чіткого визначення зобов'язань кожної зі сторін, механізму взаємодії між ними та підписання відповідного документа. Називати його можна по-різному, але він має бути обов'язково. На жаль, навесні нам так і не вдалося довести справу до кінця. Це сталося через те, що у підписанні меморандуму зацікавлені були аж ніяк не всі. Документ потрібен тим, хто бажає діяти на підставі законів та Конституції, хто виступає за послідовний рух вперед та чітке розмежування повноважень, і не потрібен був тим, хто і далі бажає керувати за принципом: хто ближче до Президента, той і головніший. Я жодною мірою не хочу когось образити, просто така людська природа, і формування чітких правил гри буде невигідне цій категорії безвідносно до особистостей.

Сьогодні Прем'єр-міністр Віктор Ющенко розуміє: не буде парламентської більшості — не буде перспектив закріпити позитивні тенденції, що з'явилися в економіці, адже, щоб розвивати їх, потрібна співпраця між гілками влади. У цьому — майбутнє країни, а не тільки її уряду. Гадаю, саме тому почастішали розмови про підписання меморандуму. Щодо відставки Юлії Тимошенко, то я не схильний помічати якогось зв'язку між цим фактом та можливими майбутніми парламентсько-урядовими консультаціями стосовно коаліційного уряду. Проблема відставки віце-прем'єра лежить в іншій площині, про яку і без мене багато сказано. Наголошую на іншому: перш ніж вести мову про майбутні урядові персоналії, нам потрібно визначити принципові моменти побудови коаліційного уряду як такого, механізм його формування та взаємодії з ВР. Колись відомий дотепник, екс-прем'єр Росії Віктор Черномирдін, сказав чудову фразу: «Нельзя ставить телегу посреди лошади». Гадаю, що ця фраза на всі сто відсотків характеризує сучасну політичну ситуацію в Україні.

Розмову вів Ярослав ГАЛАТА.

Статус уряду законодавчо невизначений і сьогодні

«Не боротися за те, хто мудріший, а бути мудрішими»

В одному з афоризмів І. Ільфа стверджується: треба не боротися за чистоту, а просто замітати. Перефразовуючи цей вислів стосовно парламентського протиборства, можна сказати: треба не боротися за те, хто мудріший, а просто бути мудрішими. Так розпочав своє інтерв'ю про ситуацію в парламенті і країні народний депутат України, керівник депутатської групи «Трудова Україна» Ігор ШАРОВ.



Оцінюючи підсумки шостої парламентської сесії і участь у ній депутатської групи «Трудова Україна», І. Шаров зазначив:

— Наша чітка позиція полягає в тому, щоб шукати спільну платформу для конструктивного співробітництва з іншими фракціями, групами. Ми вважаємо, що головне в парламентській діяльності — не політичні пристрасті, голослівні гасла, а конкретні дії, спрямовані на законодавче забезпечення реформаторського курсу країни. А тому наша депутатська група була серед ініціаторів створення у Верховній Раді конструктивної більшості, всіляко сприяла її успішній роботі на двох попередніх сесіях. Завдяки зусиллям більшості тільки на шостій сесії було прийнято рішення за 534 законопроектами, в тому числі 131 закон схвалено в цілому і 56 — в першому або другому читанні. Вперше вчасно прийняли закон України про державний бюджет на 2001 рік.

Як завжди налаштовані на конструктивну роботу ми сподівалися, що кінець року принесе особливо вагомі результати, що відразу за схваленням бюджету-2001 парламент зосередиться на прийнятті кодексів — Бюджетного, Податкового, Земельного, Цивільного, Митного.

Ми сподівалися, що буде нарешті законодавчо закріплено результати всенародного референдуму з народної ініціативи. Та, на жаль, нічого цього не відбулося. Законотворчий процес зірвали касетним скандалом. У цьому зв'язку пригадуються слова колишнього англійського прем'єр-міністра Маргарет Тетчер. Характеризуючи коефіцієнт корисної дії політичних дебатів, вона зауважила, що 90% із них стосуються того, що ніколи не настане. Отак і в нас. Можна сказати, голосування було підмінено галасуванням.

— Але вирішує справу все-таки голосування... Це переконливо довела створена на початку 2000 року парламентська більшість. Чому ж наприкінці шостої сесії більшість не діяла так само рішуче, не змогла протистояти аудіонатиску?

— Спрацював механізм первинного установочного сприйняття інформації, чинник несподіваності, раптовості, розрахунок на те, що в наших людей немає імунітету проти тих прийомів, що їх було використано. Це спричинило в багатьох депутатів психологічний шок. Дозволили собі втягнутися в сумнівну гру і окремі представники парламентської більшості. Сподіваємось, що наслідки цього психологічного ураження невдовзі у них минуться.

— Під час мітингів на підтримку Президента лунали заклики вдатися до авторитарних дій, аж до введення прямого президентського правління.

— Мітинги, збори — це значною мірою емоційні вияви громадської думки. Лунали і крайньо антипрезидентські виступи, і заклики до глави держави вжити жорстких заходів до опозиції. В цій складній ситуації Леонід Данилович Кучма виявив винятkову силу волі, мужність, виваженість. Рішуче виступив проти авантюрних спроб підштовхнути країну до хаосу, анархії, дезорганізації суспільного життя, роздмухати політичну кризу, втягнути країну в дострокові вибори. Водночас він чітко заявив, що діяв і діятиме у правовому полі, що ніякі кампанії, ніякий шантаж не підштовхнуть, не спровокують його на якісь авторитарні дії чи зміну політичного курсу. В Україні, заявив Президент, і надалі послідовно утверджуватимуться демократичні засади.

— Як діяла в ситуації, що склалася, депутатська група «Трудова Україна»?

— Ми не піддалися на сумнівні заклики О. Мороза та інших, хто стрімголов кинувся у збурені емоціями хвилі інциденту. Я та інші представники нашої групи — Д. Табачник, С. Тігіпко, Ю. Іоффе, Ю. Спіженко — тривалий час працювали і спілкувалися з Президентом й особисто знаємо Леоніда Даниловича як дуже вимогливого, іноді запального, але справедливого, доброзичливого керівника. Як людину, не здатну на такі вчинки, які йому намагалися приписати організатори дезінформаційної кампанії. Не можна було не побачити в їхніх діях і далекосяжніших намірів, спрямованих на дестабілізацію суспільно-політичного становища в країні в цілому. Саме так, як фронтальну атаку на засади нашої державності, на стабільність в українському суспільстві розцінив справжню сутність та істинні цілі скандального шумовиння Президент України Л. Кучма. Тож із самого початку інциденту ми робили все, що в наших силах і можливостях, щоб прояснити ситуацію, відкрити людям очі, затуманені касетним скандалом.

— У ті дні прозвучав і аудіозалп з боку «Трудової України». Пішла касета на касету?..

— Оскільки питання, що представлені О. Морозом матеріали можуть бути фальшивими, ми на засіданні парламенту довели, що за сучасних досягнень техніки така фальсифікація цілком можлива. Причому це можна зробити так, що з'ясувати підробку не зможе жодна експертиза. На підтвердження цього представник нашої депутатської групи Юлій Іоффе продемонстрував парламентаріям спеціально змонтований для цього випадку аудіозапис вигаданої заяви Олександра Мороза, який нібито вибачається перед тими, кого він образив своїми скандальними звинуваченнями. Згодом на прес-конференції ми представили автора цієї касети — громадянина РФ, психоакустика Андрія Сучіліна, який, до речі, свого часу консультував Олександра Мороза щодо того, як він звучить під час публічних виступів. З розповіді цього спеціаліста стало ясно, що за нинішніх можливостей техніки будь-яка людина з невеликими навиками роботи на комп'ютері і за наявності відповідних програм здатна змонтувати найскандальніші аудіозаписи. Як з'ясувалося в ході розслідування, саме так скомпоновано ту першу морозівську касету, оприлюдненням якої було зчинено аудіоскандал.

— У пресі висловлюються припущення, що касетна епопея була лише частиною наперед задуманої і добре спланованої спецоперації з використанням чорного піару. Однак її організатори нібито помилилися у виборі часу для скандального виступу О. Мороза.

— Можливо, але фактично сталося так, що аудіоінцидент розпочався саме тоді, коли парламент мав розглянути внесені Президентом України законопроекти про виконання рішень референдуму з народної ініціативи. В результаті їх прийняття було зірвано.

— То які перспективи імплементаційного процесу?

— У 2001 році він триватиме, адже реформування політичної системи, в тому числі внесення змін до Основного Закону — вимога часу. Але, як зауважив Голова Верховної Ради І. Плющ, не треба цей процес втискувати в один рік, щоб не сталося так: хто поспішить, той людей насмішить. Вестимуться консультації з адміністрацією Президента і опрацьовуватимуться можливі конституційні зміни. Щоб на голосування винести уже погоджений проект.

— Чи не зумовлені хитання в парламентській більшості самим підходом до її створення? Мабуть, не було вироблено спільної концепції чи ідеології, яка об'єднала б, згуртувала це формування, дала йому силу і міць у протистоянні опозиції?

— У певному нормативному вигляді спільної платформи у парламентської більшості не було. Єдність вироблялася в ході міжфракційних контактів, конкретної роботи над законопроектами, втілювалася в їх схваленні під час голосування. Тобто фактично ця більшість завжди була ситуативною. За певних умов і до певного часу єдність зберігалася. Та ось ситуація різко змінилася, і більшість почала розколюватися...

— Що допомагає «трудовикам» зберігати здатність діяти спокійно, виважено?

— Тут багато залежить від чіткості позиції, вивіреності підходів. На першому плані у нас стоять конкретні законодавчі дії, спрямовані на обстоювання економічних, соціальних і політичних інтересів, прав і свобод громадян, основою яких є праця. Тобто трудящих і підприємців, власників і тих, хто працює за наймом. Все, що діється в країні, в парламенті, ми сприймаємо і оцінюємо з позицій конструктивності, прагматизму. До речі, коли створювалася парламентська більшість, представники лівих сил звинувачували главу держави в тиску на Верховну Раду. Але якби тоді Президент не ініціював створення більшості, то її і не було б. Ми вважаємо, що краще приймати рішення, рухатися вперед, здійснюючи якісні зміни в суспільстві, а потім можна і поправити окремі розробки, але не тупцювати на місці. Краще в якихось деталях помилитися, ніж нічого не робити, боячись наслідків. Так ми діємо і сьогодні, за умов, коли знову гостро постало питання про забезпечення ефективної роботи парламенту, посилення його взаємодії з Кабінетом Міністрів, відновлення законодавчої дієздатності парламентської більшості.

— Ви пов'язуєте це зі створенням коаліційного уряду?

— Так. Це в нашому уявленні — двоєдине завдання. Розв'язати його непросто. Не всі це сьогодні підтримують. Але таке рішення, на наш погляд, в ситуації, що склалася, є найреальнішим, найпрактичнішим. Створення коаліційного уряду сприятиме збереженню стабільності у країні, конструктивному співробітництву Верховної Ради та уряду. Без підтримки парламенту уряд не зможе продуктивно працювати, бо є постійна потреба в законодавчому врегулюванні питань, що вносяться виконавчою владою.

— А до якої міри реальне створення коаліційного уряду сьогодні? Адже це недостатньо обумовлено чинним законодавством.

— Коаліційність диктується інтересами держави. Отже, треба прискорити створення відповідного правового поля. «Трудова Україна» готова до здійснення цього у співпраці з іншими парламентськими структурами та урядом. У цьому плані ми вітаємо заяву В. Ющенка про необхідність розпочати консультації з фракціями Верховної Ради щодо механізму підходу до створення коаліційного уряду і практичні кроки в цьому напрямі.

— Про що йдеться конкретно?

— Для втілення ідеї коаліційності потрібно укласти угоду між урядом та фракціями, у якій передбачити: утворення (перегрупування) більшості; прийняття закону про більшість та опозицію; внесення відповідних змін до Конституції. І, зрештою, приступити до формування уряду на коаліційних засадах.

В ідеалі треба прагнути того, щоб коаліційно виступали всі гілки влади і народ.

— Недавно депутатська група «Трудова Україна» зустрічалася з Президентом України. Чи помітили ви зміни в його ставленні до парламенту, до представників більшості, утвореної в січні 2000 року?

— Помітне прагнення Президента до зміцнення сили парламенту як одного з інститутів державної влади, відновлення його законодавчої дієздатності. Глава держави вважає, що зі створенням у січні минулого року більшості Верховна Рада відчутно просунулася у своїх рішеннях та діях у бік конструктивності, прогнозованості та відповідальності. На його переконання, морально-психологічна атмосфера в суспільстві відчутно очистилася, хоча останнім часом єдність парламентської більшості піддається серйозним випробуванням.

— Здається, недавні гучні події в парламенті підтвердили правило: немає такого поганого становища, із якого політик не зміг би зробити ще гіршого. То де вихід?

— Я вже сказав: треба бути мудрішими. Не шукати чергової перемоги одного над одним. Скандали, необдумана критика, образи тощо до добра не доводять. Зрештою, в таких діях переможців не буває. Тож завдання сьогодні полягає не в тому, щоб розпалювати конфлікти, а в тому, щоб їх знімати, гасити. Слід думати, як спільно використати політичний потенціал нації з конструктивною метою. Тільки так вдасться зміцнити довіру до влади, її авторитет всередині країни і на міжнародній арені. Тільки так досягнемо громадянського миру, взаєморозуміння і консолідації, гідно приймемо виклики часу, тих суспільних завдань, які нам розв'язувати.



Напишу вам і я

Мені довірили волю

Шість років тому я скоїв злочин. Озираючись у минуле, розумію, що поводився безглуздо: мені соромно за свої вчинки і гірко за легковажність. Усвідомив це лише в місцях позбавлення волі. Уже тут добросовісною працею і зразковою поведінкою довів, що хочу і буду корисний суспільству на волі.

Народний депутат України Адам Чікал був одним із небагатьох, хто повірив мені. Він відгукнувся й допоміг. На тлі домінуючої байдужості та знеохоти щодо мене проявили щиру турботу. Саме думка Адама Васильовича стала вирішальною в моєму помилуванні та умовному достроковому звільненні. Моя родина також висловлює йому подяку. У своєму новому житті я докладу всіх зусиль, аби виправдати виявлену довіру.

Олександр АНДРУСЕНКО.

Київ.

Міністерства почули депутата

Пишуть вам керівники медичних закладів Мелітополя. Про нашу фінансову скруту, про відновлення або поповнення матеріально-технічної бази лікувальних установ годі й говорити. Сподіваємося лише на спонсорську допомогу. Звернулися до свого народного депутата Анатолія Мангула (Мелітопольський виборчий округ №81). Після чого Міністерство економіки та Міністерство охорони здоров'я, куди Анатолій Ілліч не раз звертався, профінансувало замовлене медичне обладнання.

Тому від свого та від імені наших пацієнтів висловлюємо щиру подяку народному депутатові за увагу і постійну підтримку, за його чуйність і доброту.

Т. КАРТАМИШЕВА, зав. поліклінікою №1,
П. ЛЮТИЙ, головний лікар дитячої лікарні — усього п'ять підписів.

Мелітополь.
Запорізька область.

Всього себе віддав. А що натомість?

Пропрацював на шахті з 1951 по 1973 рік. Вийшов на заслужений відпочинок. Шахта платила матеріальну компенсацію за ампутовані пальці на правій нозі. Хвороба не припинилася, і недавно мені ампутували ступню. З 1997-го гроші стали затримувати, а за останні роки взагалі не заплатили жодної копійки. Дружина в тяжкому стані — пахова грижа. Треба терміново робити операцію, але грошей немає. Пенсії не вистачає. Допоможіть, дуже потрібні гроші, щоб врятувати дружину — єдину мою радість.

Василь ЖИГАЛОВ.

Хорошки
Лубенського району
Полтавської області.

Він лікує словами

Я — ветеран праці, інвалід II групи, перенесла два інфаркти. Багато разів лежала у лікарнях. Через вашу газету висловлюю щиру подяку чудовому лікарю «швидкої допомоги» В'ячеславу Шегері. Це лікар від Бога, людина рідкісної чуйності та доброти. Він лікує не лише медикаментами, а й словами, ласкою. В наш час, коли навіть родичі відвертаються, це дивно. Отже, є ще добро на землі.

Валерія ШУВАЄВА.

Київ.

Реклама — ворог людини?

У тому, що реклама потрібна, ніхто не сумнівається. Та нею забитий весь телеефір, і це вже діє на нерви. Адже вона впливає на людину негативно. Непогано було б дізнатися думку працівників охорони здоров'я з цього приводу.

Михайло ЛАШУК.

Чернігів.

Усі будуть тупі й пусті?

Мені весь час здається, що теперішні телепрограми — частина спеціально спланованої акції з отуплювання населення, а особливо — його молодої частини. Безглузді передачі, заокеанські фільми призводять до отупіння й спустошеності.

Юрій ХОМЕНКО.

Львів.



Мал. Віктора ПОПОВА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про визнання бронетанкової галузі однією з пріоритетних у промисловості України та заходи щодо надання їй державної підтримки

Цей Закон спрямований на ефективне використання виробничого, науково-технічного та експортного потенціалу бронетанкової галузі промисловості України і підвищення її конкурентоспроможності, створення сприятливих умов для залучення інвестицій, зниження витрат на виробництво броньованих бойових машин для потреб Збройних Сил України та іноземних замовників і поповнення обігових коштів підприємств концерну «Бронетехніка України» — виконавців державного оборонного замовлення та міжнародних контрактів на продаж броньованих бойових машин.

Стаття 1. Визначення пріоритетності бронетанкової галузі

Визнати бронетанкову галузь однією з пріоритетних у промисловості України та надати право Кабінету Міністрів України виступати від імені держави гарантом виконання зобов'язань підприємств концерну «Бронетехніка України» перед іноземними замовниками броньованих бойових машин за зовнішньоекономічними договорами (контрактами).

Стаття 2. Заходи з державної підтримки бронетанкової галузі промисловості України

На період з 1 січня 2001 року до 1 січня 2006 року впроваджуються такі заходи державної підтримки бронетанкової галузі промисловості України:

суми авансових платежів та попередньої оплати за державним оборонним замовленням та міжнародними контрактами на продаж броньованих бойових машин підприємств концерну «Бронетехніка України», визначених згідно із частиною другою цієї статті, отримані від замовників броньованих бойових машин, зараховуються на окремі рахунки цих підприємств, не підлягають безспірному списанню та використовуються лише за цільовим призначенням відповідно до контрактних зобов'язань зазначених підприємств. Ці суми включаються до складу валових доходів таких підприємств з метою визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню згідно з Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств», у момент передачі броньованих бойових машин замовнику, а витрати цих підприємств, здійснені ними за рахунок авансових платежів та попередньої оплати відповідно до їх цільового призначення, включаються до складу валових витрат з метою визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню, в податковому періоді, на який припадає дата збільшення валових доходів на суму зазначених платежів;

підприємствам концерну «Бронетехніка України» надається розстрочка на 60 місяців щодо сплати заборгованості перед Державним бюджетом України і державними цільовими фондами по сплаті загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів) станом на 1 січня 2001 року; розстрочена заборгованість підлягає щомісячному погашенню рівними частками починаючи з 1 січня 2002 року.

Перелік підприємств концерну «Бронетехніка України», для яких запроваджуються зазначені заходи, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 3. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2001 року.

2. Кабінету Міністрів України:

протягом місяця з дня набрання чинності цим Законом внести пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

3. Внести зміни до таких законів України з питань оподаткування:

1) статтю 19 Закону України «Про Єдиний митний тариф» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 19, ст. 259; 1993 р., № 24, ст. 270; 1996 р., № 41, ст.192; 1999 р., № 31, ст.253; 2000 р., № 3, ст. 20, № 21, ст.163, № 38, ст.318) доповнити пунктом «н» такого змісту:

«н) у період з 1 січня 2001 року до 1 січня 2006 року при ввезенні на митну територію України матеріали, устаткування і комплектуюче обладнання (далі — товари), крім підакцизних, що використовуються для виробництва броньованих бойових машин і комплектуючих виробів до них підприємствами концерну «Бронетехніка України», якщо такі товари не виробляються підприємствами на території України або ті, що виробляються, не відповідають вимогам замовників броньованих бойових машин, визначеним умовами контрактів. Перелік та обсяги цих товарів щороку затверджуються Кабінетом Міністрів України відповідно до контрактів, укладених цими підприємствами.

У разі порушення вимог щодо цільового використання зазначених товарів платник податку зобов'язаний сплатити ввізне мито у порядку і розмірах, установлених законом»;

2) частину першу статті 12 Закону України «Про плату за землю» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 45, ст. 238; 1997 р., № 47, ст. 294; 1999 р., № 15, ст. 83, № 18, ст. 140, № 32, ст. 264, № 38, ст. 352, № 39, ст. 356; 2000 р., № 2, ст.16, № 32, ст.260, № 48, ст.406) доповнити пунктом 19 такого змісту:

«19) у період з 1 січня 2001 року до 1 січня 2006 року підприємства концерну «Бронетехніка України» згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України»;

3) статтю 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст. 156, № 37, ст. 239, № 38, ст. 250, № 47, ст. 294, № 51, ст. 305, ст. 307; 1998 р., № 10, ст. 37, № 17, ст. 83, № 18, ст. 95, № 20, ст. 100, № 33, ст. 224; 1999 р., № 4, ст. 33, № 7, ст. 53, ст. 54, № 15, ст. 83, ст. 88, № 18, ст. 140, ст. 142, № 26, ст. 214, ст. 216, № 31, ст.250, № 32, ст. 264, № 35, ст. 302, № 38, ст. 338, ст. 341, ст. 343, ст. 352, № 39, ст. 356, ст. 357, № 51, ст.446; 2000 р., № 2, ст.16, № 3, ст. 20, № 10, ст.78, № 22, ст.172, № 40, ст.339, № 48, ст.406) доповнити пунктами 11.31 та 11.32 такого змісту:

«11.31. У період з 1 січня 2001 року до 1 січня 2006 року звільняються від оподаткування операції з ввезення (пересилання) на митну територію України матеріалів, устаткування і комплектуючого обладнання (далі — товари), крім підакцизних, що використовуються для виробництва броньованих бойових машин, якщо такі товари не виробляються підприємствами на території України або ті, що виробляються, не відповідають вимогам замовників броньованих бойових машин, визначеним умовами контрактів. Перелік та обсяги цих товарів щороку затверджуються Кабінетом Міністрів України відповідно до контрактів, укладених цими підприємствами.

У разі порушення вимог щодо цільового використання зазначених матеріалів, устаткування і комплектуючого обладнання платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання за наслідками діяльності у податковий період, на який припадає таке порушення, на суму податку на додану вартість, що мала бути сплачена в момент їх ввезення (пересилання) на митну територію України, а також сплатити пеню, нараховану відповідно до закону.

11.32. У період з 1 січня 2001 року до 1 січня 2006 року операції з продажу товарів (робіт, послуг), що використовуються підприємствами концерну «Бронетехніка України» — виконавцями державного оборонного замовлення та міжнародних контрактів для виготовлення та модернізації броньованих бойових машин, а також з продажу броньованих бойових машин і комплектуючих виробів до них, які реалізуються державному замовнику або замовнику за міжнародним контрактом, оподатковуються податком на додану вартість за нульовою ставкою.

Перелік підприємств концерну «Бронетехніка України», які беруть участь у виготовленні продукції (робіт, послуг) за державним оборонним замовленням та міжнародними контрактами для виробництва та модернізації броньованих бойових машин, номенклатура і обсяги товарів, на які поширюється дія абзаців першого, другого цього пункту, затверджуються Кабінетом Міністрів України відповідно до контрактів, укладених цими підприємствами.

Операції з виконання проектно-конструкторських робіт вітчизняними розробниками за контрактами зазначених підприємств концерну «Бронетехніка України» на реалізацію броньованих бойових машин звільняються від оподаткування»;

4) статтю 22 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст.181, № 47, ст. 294; 1998 р., № 10, ст.35, № 18, ст.94, № 26, ст.151; 1999 р., № 1, ст.1, № 2-3, ст.22, № 8, ст.55, № 15, ст.83, № 17, ст.114, № 18, ст.140, № 28, ст.229, № 32, ст.264, № 38, ст.338, ст.352, № 39, ст. 356, № 50, ст.435; 2000 р., № 2, ст.16, № 10, ст.78, № 20, ст.149, № 22, ст.172, № 25, ст.197, № 26, ст.209, № 32, ст.254, ст.260, № 38, ст.319, № 43, ст.370) після пункту 22.27 доповнити пунктом 22.28 такого змісту:

«22.28. Встановити, що на період з 1 січня 2001 року до 1 січня 2006 року податок на прибуток із суб'єктів підприємницької діяльності — підприємств концерну «Бронетехніка України» стягується з урахуванням особливостей, встановлених Законом України «Про визнання бронетанкової галузі однією з пріоритетних у промисловості України та заходи щодо надання їй державної підтримки».

У зв'язку з цим пункт 22.28 вважати пунктом 22.29».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 січня 2001 року.
№ 2211-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо державного регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним, плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами

З метою впорядкування ліцензування торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами і забезпечення надходження коштів до Державного бюджету України та місцевих бюджетів Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 46, ст. 345; 1997 р., № 45, ст. 286; 2000 р., № 30, ст.240):

1) абзац десятий статті 1 викласти у такій редакції:

«місце торгівлі — місце реалізації товарів, у тому числі на розлив, в одному торговому приміщенні (будівлі) за місцем його фактичного розташування, обладнане електронними контрольно-касовими апаратами (незалежно від їх кількості) або де є товарно-касові книги (незалежно від їх кількості), в яких фіксується виручка від продажу алкогольних напоїв та тютюнових виробів незалежно від того, чи оформляється через них продаж інших товарів»;

2) статтю 12 після слів «використанням спирту етилового» доповнити словами «крім спирту етилового ректифікованого технічного, спирту етилового денатурованого (спирту технічного), спирту етилового технічного»;

3) частину сьому статті 15 викласти у такій редакції:

«Кількість ліцензій на роздрібну торгівлю алкогольними напоями або тютюновими виробами не обмежується. Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями на кожне місце торгівлі становить 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, на роздрібну торгівлю тютюновими виробами на кожне місце торгівлі — 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на території сіл і селищ, за винятком тих, що знаходяться у межах території міст, — відповідно 20 і 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ліцензія на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами, за яку не внесена чергова щоквартальна плата, вважається недійсною».

2. У Законі України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст.299, № 45, ст.377):

1) частину другу статті 2 після слів «інтелектуальної власності» доповнити словами «виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами»;

2) у статті 9 пункти 51 і 52 виключити.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Кабінету Міністрів України у двотижневий термін після набрання чинності цим Законом внести зміни до постанов Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2000 року № 1698 «Про затвердження переліку органів ліцензування», від 29 листопада 2000 року № 1755 «Про термін дії ліцензії на провадження певних видів господарської діяльності, розміри і порядок зарахування плати за її видачу» та інших постанов стосовно органів ліцензування, порядку видачі ліцензій, розміру та порядку внесення плати за ліцензії з метою приведення їх у відповідність з нормами Закону України «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 січня 2001 року.
№ 2209-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Затвердити Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

3. Кабінету Міністрів України щорічно розробляти заходи щодо реалізації Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні і передбачати виділення відповідних коштів на їх реалізацію під час розробки проектів Закону України про Державний бюджет України та Державної програми економічного та соціального розвитку України на черговий рік.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
21 грудня 2000 року.
№ 2157-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про засоби систем попередження про ракетний напад і контролю космічного простору

Верховна Рада України **постановляє:**

Ратифікувати Угоду між Урядом України та Урядом Російської Федерації про засоби систем попередження про ракетний напад і контролю космічного простору, підписану 28 лютого 1997 року у м. Києві.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 11 січня 2001 року.
№ 2207-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Меморандуму про домовленість у зв'язку з Договором між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Сполученими Штатами Америки про обмеження систем протиракетної оборони

Верховна Рада України **постановляє:**

Ратифікувати Меморандум про домовленість у зв'язку з Договором між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Сполученими Штатами Америки про обмеження систем протиракетної оборони від 26 травня 1972 року, підписаний 26 вересня 1997 року у м. Нью-Йорку.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 11 січня 2001 року.
№ 2208-III.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про визнання таким, що втратив чинність, Указу Президента України від 21 липня 1998 року № 805

У зв'язку з набранням чинності Законом України від 7 грудня 2000 року «Про банки і банківську діяльність» **постановляю:**

1. Визнати таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 21 липня 1998 року № 805 «Про деякі питання захисту банківської таємниці».

2. Національному банку України здійснити у місячний строк заходи, що випливають із цього Указу.

3. Цей Указ набирає чинності з дня опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 лютого 2001 року.
№ 70/2001.

Тут він свій...



Депутат в окрузі

Невисока, висушена роками сімдесятидворічна жителька селища Літин Ніна Михайлівна Мальована добре знає ціну хліба. У 1932 році від голоду помер її батько. А в тринадцятирічному віці вона потрапила у німецьке рабство. Ох і натерпілася! Носить «звання» остарбайтера, має пенсію 62 гривні і нікого з рідних на цьому світі.

Телевізора вона майже не дивиться. Очі болять, бо екран ледь-ледь блимає. Сусід каже: трубка сіла. Але коли трапилася біда, то Ніна Михайлівна слухала всі новини з Києва. Слава Богу, звук у старенької «Весни» не сів, як та трубка. Кілька разів ходила до церкви. Просила у всевишнього зарадити біді, полегшити страждання, допомогти швидкому одужанню. Особливі її сподівання були на лікарів. Молитви старенької і майстерність лікарів зробили свою справу. Біда відступила...

Коли після автоаварії народний депутат Олександр Шпак потрапив до лікарні, то за його здоров'я у Літині, Жмеринці, Барі, Мурованих Курилівцях молились і старі й малі. Якщо хтось і не молився, то співчував. Байдужих не було. Бо тут він свій...

В Уладівській сільській загальноосвітній школі, в одному з трьох класів, де стояли новенькі сучасні парти, на моє запитання, звідкіля обнова, школярі наперебій відповідали: «Від нашого депутата». Для дітей він також свій...

— Олександр Григорович розуміє простих людей, переймається їхніми бідами і проблемами, — розповідає голова Літинської райдержадміністрації Іван Вітюк. — Тож одразу після свого обрання народним депутатом він узяв курс на підтримку малозабезпечених сімей, людей похилого віку, дітей-сиріт та напівсиріт, обдарованих дітей, на підтримку шкіл. Скажу відверто: іноді люди навіть зловживають цим, бо знають, що Шпак не відмовить, будь-яку проблему пропустить через своє серце. Тісно співпрацюємо з ним і як із законотворцем. Особливо це проявилося, коли приймали відповідні закони стосовно податкових канікул для сільгоспвиробника, єдиного фіксованого податку. Ми виступали в ролі прагматиків-практиків, а Олександр Григорович лобіював інтереси багатомільйонного українського селянства. Закони прийняли, і вони сприяють піднесенню аграрного сектора держави. Треба сказати про особливо великий внесок нашого депутата в газифікацію району. Без його допомоги і підтримки в розв'язанні цього питання ми б так далеко не просунулися. Нині три чверті Літина вже газифіковано. За останні п'ять років доля була прихильною до семи сіл району.

З Ніною Михайлівною Мальованою, про яку вже згадував, я познайомився у районному соцзабезі. Був четвер. Саме цього дня найбіднішим, найнезахищенішим мешканцям Літина тут роздають «хліб від Шпака». Таких, як Мальована, — 62 душі. Хто вже не ходить або кому це важко дається, тим булки додому приносять соціальні працівники. Як, приміром, дев'яносторічній Олександрі Миколаївні Яригіній. Щоразу старенька цілує буханці. Так вона мовби дякує тим, хто її не забуває.

У Жмеринці допомога малозабезпеченим влаштована інакше. Під опікою О. Шпака в їдальні АТП-10515 тричі на тиждень організовано безкоштовне гаряче харчування для 20 осіб. Щоб розширити коло тих, хто тут харчується, їх склад щомісяця оновлюється.

Інший тут підхід і до роботи зі школярами. Якщо в Літинському районі О. Шпак допоміг переобладнати під газ котельню у селищній школі № 1, а Уладівській сільській школі подарував меблі, бібліотечку, комп'ютер, то у Жмеринському районі він «навчив ловити рибу».

Розповідає завідуючий міським відділом освіти Микола Левківський.

— При міськвідділі освіти ми створили навчально-виробничий підрозділ і взяли в оренду 250 га землі. Стартовий капітал нам виділив О. Шпак. Перший рік господарювання дав непогані результати. Ми повністю забезпечили школи і дитячі садки своїм борошном, макаронами і гречаною крупою. Більше того, придбали трактор, комбайн та багато іншої техніки. Цього року плануємо взяти в оренду вже 400 га землі. Як кажуть, механізм запрацював. Потрібен був лише перший поштовх, і його нам дав наш народний депутат.



О. Шпак у залі засідань ВР.

— Спілкуючись із своїми колегами, — розповідає голова Жмеринської райдержадміністрації Микола Хитрик, — я відчуваю, що вони мені заздрять, коли мова заходить про співпрацю з нашим народним депутатом. Цю співпрацю ми концентруємо на найголовніших питаннях: газифікація, будівництво доріг і житла, — або локальних питаннях окремих підприємств: Браїлівського цукрозаводу, Чернятинського пивзаводу тощо.

Після обрання О. Шпака народним депутатом в окрузі народилася нова традиція — поїздки дітей-подолян у столицю на новорічні свята. Цього року, приміром, вони побували в цирку, здійснили оглядову екскурсію по Києву тощо. Вражень — море, адже більшість дітей побувала у столиці вперше.

«Ми всі були у захваті від побаченого, від краси. Я дуже вдячна всім, хто організував цю поїздку», —написала у шкільному творі Катя Ковальчук із села Малинівка.

«Незабутнє враження на мене справила ялинка на майдані Незалежності і вистава в Національному цирку. Дружню і святкову атмосферу доповнили й подарунки, які нам вручили після закінчення вистави. Я б хотіла висловити величезну подяку організаторам поїздки» — це вже рядки з твору Тані Покрищук із Літинської школи № 2.

За сприяння О. Шпака вісім випускників шкіл округу навчаються в Академії зовнішньої торгівлі. Серед них — переможці обласних та національних олімпіад, діти з малозабезпечених сімей.

Олександр Григорович постійно тримає в полі зору цих дітей. Зустрівшись з ними напередодні Міжнародного дня студента, він щиро привітав їх зі святом, вручив подарунки, розповів про своє бачення їхнього майбутнього. Він підкреслив, що його допомога обдарованій молоді — не благодійна акція. Нашій державі сьогодні вкрай необхідні високоосвічені фахівці, які працюватимуть на міжнародному рівні. Такими і хоче бачити своїх «підопічних» Олександр Шпак. В планах депутата нові добрі справи для молоді. Одна з них — іменні стипендії для кращих студентів навчальних закладів, що розташовані у Жмеринському виборчому окрузі.

Поки держава не в змозі забезпечити дітей усім необхідним, потрібно їм допомагати — підкреслив Олександр Григорович. Ось така позиція депутата.

Леонід БРОВЧЕНКО.

Вінницька область.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.



Учням стали у пригоді книжки



та комп'ютер.

За «бідних гусарів» дбають спільно

Полтава за темпами будівництва житла для військовослужбовців вийшла на друге місце після столиці



Житло

Нещодавно робоча комісія підписала акт про завершення капітальної реконструкції за програмою «Житло — військовим» у п'ятиповерхівці на вулиці Маршала Бірюзова. Здійснили її будівельники ПМП-64, яке очолює Володимир Конопелько.

Із запущеної гуртожиткової коробки «викрутили» 60 розкішних квартир із метражем, про який лише можна мріяти (одна кухня-їдальня на 16 кв. м чого варта!). Зрозуміло, всі роботи виконано за якісним стандартом із сучасних оздоблювальних матеріалів. «Генератори» проекту — міськ- і облрада, облдержадміністрація, а всього в реалізації програми було задіяно 42 субпідрядні будівельні організації. Загалом, тільки в обласному центрі це третє новосілля для військовослужбовців та членів їхніх сімей. Ще три шістнадцятиповерхові «хмарочоси» плановано заселити цього року.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.



Теореми буття

«А книжки миші погризли...»

На перехресті доріг стояла самотня жінка. Несміливо «проголосувала»: «Візьмете до Одеси?» Всівшись на задньому сидінні автомобіля, помовчала хвилину-другу, а потім, ніби виправдовуючися: «Поки з Петрівського, — знаєте таке село? — до траси пішки дійшла, то вже стомилася. А тут іще й автобуса нема і нема...». Слово за словом — і Людмила Максимівна Кузнець, учителька-пенсіонерка з села Петрівського Біляївського району, повідала про свої теореми буття, розв'язати які вже й не сподівається...

— Пам'ятаєте комсомолок-ентузіасток, які забували про все на світі, окрім так званої громадянсько-політичної роботи? Так оце я. Тільки затягнувся мій ентузіазм досить надовго, аж до зрілого віку. Розуміла: у невеличкому селі, де тільки початкова школа, всім отим — агітатор, пропагандист, культмасовик-витівник тощо — зайнятися, окрім мене, просто нікому. Та й, зізнаюся чесно, цікаво мені було серед людей. Забувалася й власна сімейна невлаштованість: з чоловіком спільне життя не склалося, дочку ростила сама.

Матеріально ми на зарплату вчительки молодших класів не розкошували. У колгоспі, надаючи житло, вважали, напевне, по-іншому, бо якщо механізаторові таку саму хату продавали за тисячу карбованців, то мені — за чотири тисячі. Мабуть, віддячуючи за отой ентузіазм. Багато років потім розраховувалася за житло, відмовляючи собі й дочці в найнеобхіднішому. От віддам борг за хату, все мріяла, і найперше, що куплю, це велику шафу для книг. Бо надбала їх немало, цілу бібліотеку, вважайте, і все оте припало порохом, псувалося по різних закутках... Та й досі не вдалося мені здійснити ту мрію. Взялася перебирати книги, а немало їх геть погризли миші. Сидячи на підлозі біля свого напівз'їденого-напівтрухлого багатства, мало не півдня проплакала з прикрості...

Бо якби ж то тільки отого лиха. Дочкою, був час, не могла нарадуватися: і в домі помічниця, і в навчанні перша. А як вивчилася на фармацевта, вийшла заміж за однокурсника, як поїхали разом працювати за фахом до недалекої Молдови, то я була, мов на сьомому небі, про всі негаразди забула. Вийду на пенсію, думала, піду до молодих, тим більше, що дитя у них з'явилося, бабусині руки не будуть зайві, і заживемо ми разом, горя не знаючи. Аж раптом — наче обухом по голові: потрапили мої фармацевти під скорочення. В листах, під час зустрічей вони заспокоювали: нічого, мовляв, мамо, такі часи настали — перебудові, багато хто змушений професію міняти, якось і ми пристосуємося...

Зайнялися дочка із зятем торгівлею. Їздили до Одеси на «товчок», закуповували там товари, аби потім збути їх, уже за дещо вищими цінами, у своєму містечку. Збентежилась, було, коли під час нечастих зустрічей помічала, що обоє напідпитку. «Так то ж аби не замерзнути на отій клятій товкучці, в дорозі», — виправдовувалися вони. Та незабаром з'ясувалося: такий вже! — що торгують вони вже не привезеним з базару, а тим, що надбали для власної домівки. Аби було за що пиячити. І просила їх, і сварила, і страхала — все даремно. Дочку малу геть занедбали. Хотіла до себе взяти, так чим прогодуєш, за віщо вдягнеш? Пенсіонерка. А за мою колишню активність мені ще одну «дяку» піднесли: як ділили в селі землю, то мені нічого не дісталося. Був би який гектар—два, здала б в оренду, то, може, плати за ту землю й стачило б на таке-сяке життя для мене й онучки. А так... Добре, що дівчинку забрали батьки мого зятя, до школи там ходить, нагодована—одягнута...

Їду оце, аби з нею побачитися. Та на могилу матері піти. Думала з нею там поділитися своїми бідами, та не стрималася, вам усе виклала. А навіщо воно вам? У кожного тепер власних проблем стачить... Та, знаєте, інколи така туга серце охопить, що хоч зав'яжи очі та вниз головою. А виговоришся перед кимось отак — і наче полегшає на душі...

Георгій ВОРОТНЮК.

Біляївський район — Одеса.

Мал. Ернста ЛИЩЕНКА.



Діюча модель

(Початок на 1-й стор.)

СДАУ: вихідні дані

Цей вуз виник 1977 року як філіал Харківського сільгоспінституту. 1990 року став інститутом, а 1997 —університетом. Четвертий рівень акредитації. Факультети: довузівської підготовки, заочний, агрономічний, аграрного менеджменту, зооінженерний, ветеринарної медицини, економічний, механізації сільського господарства, промислового та цивільного будівництва, обліку та фінансів, юридичний. Окрім фахових дисциплін, високі вимоги до іноземних мов та комп'ютерної грамоти (забезпечність комп'ютерами — одна з кращих серед вузів України). У СДАУ працюють 10 академіків, 68 професорів, близько 250 доцентів. Створено 10 наукових шкіл. Тут вчаться також іноземці. Випускники працюють на державних посадах, у власному бізнесі, їх із задоволенням беруть на роботу західні фірми. Міжнародні науково-практичні зв'язки СДАУ має з Польщею, США, Англією, Китаєм, Францією, Німеччиною, Швецією, Японією, Росією, Австралією.

Враження з вулиці

З вулиці ця 160-гектарна країна справляє враження справді чогось цілком окремого й відмінного. Чистота там ідеальна, сторонні не вештаються, курити заборонено, про зимовий сад та виставки живопису й говорити нема чого, а студенти — упевнені в собі, артистично-красиві, веселі й енергійні, чимось нагадують, як на столичний погляд, хіба що вихованців Михайла Поплавського.

Щоб описати все це (а передусім, збагнути, чого варта ота окремішність і відмінність від усього звичного нам), можливі два шляхи. Перший — пройтися по всіх факультетах і набрати цифр та фактів. Але тут є небезпека, що за статистикою загубиться суть. І ми обрали інший шлях: поговорити не стільки про засоби, скільки про Мету.



Професор Олександр Царенко

Ректор

Ректор СДАУ — професор Царенко Олександр Михайлович, 1950 року народження, з Путивльщини, закінчив Українську сільгоспакадемію, 14 років працював головним інженером, потім головою колгоспу. 1989 року обраний народним депутатом СРСР, був заступником міністра авто-і сільгоспмашинобудування Союзу. До того, як став ректором, працював заступником голови Сумської облдержадміністрації.

Нові відповіді на старі запитання

Перед зустріччю з Царенком ми вичитали в університетській газеті такого анекдота. Один чоловік завітав до вузу, де вчився літ сорок тому. І побачив екзаменаційні білети, й дуже здивувався: як, тут запитання ті самі, що і колись?! А йому кажуть: запитання ті самі, але відповіді — інші!

— Відповіді мусять бути справді інші, — каже Олександр Михайлович. — Сьогодні треба, щоб кожен наш випускник користувався попитом і був потрібен конкретному підприємству. Недосить просто видати йому диплом. Ми повинні його підготувати в першу чергу як творця нового суспільства.

— Та хто ж сьогодні знає, яким має бути те суспільство і той творець?

— А ми знаємо, яким. Він сам себе створить, якщо ми йому дамо змогу одержати ту інформацію, яка сьогодні формує передове суспільство в цілому світі. Крім того, у кожного випускника має бути конкретна справа. І вже на четвертому курсі наш студент починає обирати свою власну справу. Він готує диплом і одночасно — бізнес-план своєї подальшої справи. І вже на основі цього або відкриває власний бізнес, або його наймає якась структура. В будь-якому разі він до цього всебічно готується цілий рік у співпраці з нами.

— Раніше сюди посилали на навчання з колгоспів. Як це робиться зараз і хто платить за науку?

— Ясно, що за кожного хтось платить. 2000-го року ми прийняли на стаціонар 1500 студентів. З них 280 —держзамовлення, решта — майже виключно за рахунок батьків. Гадаю, дуже добре, що люди розуміть: треба купувати не так зайві штани, як знання. Бо тільки знання дадуть можливість створити творче суспільство. Це розумно, як інстинкт самозбереження. Адже тривалість життя людини з вищою освітою однакова — що в Європі, що в Україні. Отже, вчись — довше житимеш.

— За це варто платити. Було б чим!

— Ми за те, щоб платили наперед, одразу за п'ять років. Це взаємовигідно. Бо, скажімо, буває, що після першого курсу щось трапиться з сімейними фінансами, і людина далі платити не може. А якщо платиш наперед, це на 30 відсотків дешевше. Та й ми при цьому можемо ставити дуже серйозні вимоги до студента. Адже тим, кого відраховують за неуспішність, гроші не повертаються.

— Але ж це й до вас ставить вимоги. Хтось скаже: за що я плачу гроші?

— Університет ліцензовано за четвертим рівнем акредитації. Але найголовніше — ми так готуємо фахівців, що сьогодні, приміром, на 5 курсі економічного факультету вже всі випускники «роздані», всі працюють. От ви зробіть зараз заявку — я вам не допоможу, у мене вже нема вільних випускників. Недавно з держадміністрації просили 20 фахівців з маркетингу, я не зміг дати. Нові підприємства відкриваються в області, теж просять людей у нас. А чому такий попит? Бо у нас той самий менеджер знає однудві іноземні мови, він пройшов (і це обов'язково) практику за кордоном і знає не з книжок про світову ринкову економіку, він може кваліфіковано проаналізувати, що у нас і в світі робиться. Тобто, це дуже підготовлені фахівці. Крім того, ми їх готуємо як громадян України, здатних мислити масштабно, але при цьому здатних працювати на конкретному місці й створювати навколо себе приємний інтер'єр.

— Приємний інтер'єр — це образно сказано?

— Ні, дуже конкретно. Головне для нас — виховання громадянина України, того, який визначатиме її майбутнє. Він потрібен уже сьогодні нам з вами — щоб не кидав крихти пенсіонерам, як зараз. Це наша з вами особиста турбота: ми повинні самі собі зробити тих діячів, які нам потрібні. Це як у сім'ї, коли хтось скаржиться, що син працювати не хоче, а грошей вимагає. А чого скаржитись? Ви отримали те, що хотіли, бо ви його так учили. Треба було вчити інакше. Отак і тут: ми повинні одержати людей, котрі не чекатимуть, що президент чи ще хтось підкаже, що робити. Вони самі знатимуть, для чого і як це робиться. Це їхня внутрішньо-необхідна потреба — зробити навколо себе життя розумним, правильним і справедливим. І якщо отак кожен, шматочок за шматочком, змінюватиме життя навколо себе, тоді й Україна переміниться. А людині що треба? Їй треба жити в красивому місці, щоб удома був лад, щоб діти доглянуті, щоб в усьому — розумна міра.

Ідеали в життя

— Ви всерйоз вважаєте, що все це залежить від вас?

— Так, майбутнє, все і цілком, залежить від нас і тільки від нас.

— Ну, у вас тут гніздо ідеалізму! Ви готуєте студентів до такого життя, якого ще нема і невідомо навіть, яке воно завтра буде!

— Ви недооцінюєте того, що таке навчальний заклад. Уявіть, що школяр іде вчитися на конструктора космічних ракет. У школі цього не вчать, бо це секрет. Тобто, це те, чого, як ви кажете, «нема». Звідки ж тоді беруться ракети? Отже, навчальний заклад дозволяє зробити певний якісний стрибок. Ми, приміром, з першого ж курсу вимагаємо максимального вивчення мов: для кожного мінімум одну, а на факультеті міжнародних відносин дві-три.

— Потім він повернеться в село. Нащо йому це там?

— Якщо він не знатиме дві-три мови, то, може, й повернеться, куди ви кажете.

— Але ж і там людей треба.

— Хтось справді туди повернеться. І якщо це буде наш випускник, то це непогано. Бо він створюватиме там такі умови, щоб самому не страшно було повертатися. Силою ж нікого туди не повернеш. Згадайте, ще при соціалізмі мати-доярка казала: доцю, я тут якось домучуся, а ти тікай скоріше і подалі! Ця соціальна драма не сьогодні почалася. І її під силу вирішити таким людям, яких ми виховуємо, із знанням мов та філософії. Бо наш випускник мусить будувати життя, а не пристосовуватись до того, що є. Повторюю: головне наше завдання — готувати розумних творців нашого майбутнього.

Я категорично відкидаю тезу «треба нести культуру в село». Це неправильно. Ми повинні нести культуру в світ, і тільки так. Ми ж звикли готували агронома для того, щоб урожай був. Але жоден агроном не знав про сорти квітів, про те, як робити ландшафтний газон і як це вплине на ваш душевний стан. Це були агрономи для поля, а не для людей. А це не те, що треба. Так, зараз багато злободенних проблем. Але ми їх не вирішимо без якісного переосмислення. Чого ми добилися своїм прагматизмом? Переорали всю свою землю. Та для того, щоб розорити Францію, їй просто треба переорати всю землю, як у нас, і там буде катастрофа!

Тут потрібен інший погляд. Нашими випускниками ми повинні гордитися в світі, а не «в селі». Тоді й у селі щось зміниться. Я був недавно в Берліні, і там не скрізь так чисто, як у нас в університеті. І ми можемо сказати: панове німці, ви живете не краще за нас.

— Але ваша територія — це крапля в морі.

— Я впевнений на сто відсотків, що наші молоді люди все це розуміють. Я порівнюю себе студентом і нинішнього студента — це зовсім інший рівень розвитку і розуміння світу.

— Вони кращі?

— Набагато. У них хороший інтелект і краще виховання. З ними можна серйозно працювати. Моя вся надія на те, що ось прийдуть вони — і Україна буде іншою. Бо повітря України зіпсоване нашою хитрістю і корисливістю. Так, нашою. Те, що ми сьогодні маємо, ми самі наробили — і як виборці, і як ті, кого ми обирали.

Що звідки

— У таких випадках кажуть: звідки ви такий розумний узялися?

— Знаєте, я пізня дитина, сестри набагато старші, їм зі мною нічого було говорити, а от батько був цікава людина, все життя працював, фронтовик. Я приходжу зі школи, кажу: тату, ми вчили про війну, про героїзм. А він питає: ти знаєш, що на початку війни народ воювати не хотів, бо був злий на колгоспи, розкуркулення? Ну, я, як Павлик Морозов: ти ворог народу! А він: я війну пройшов, був поранений, де ти ворога бачиш? А люди справді воювати не хотіли, аж поки Сталін не пообіцяв розпустити колгоспи! Отакі були бесіди.

— Як же це не зіпсувало вам життя і кар'єру?

— Ну, я ж не був зовсім божевільний. Ми всі знали про це, хто більше, хто менше.

— За три з половиною роки в університеті що для вас було найважче?

— Та все воно найважче, але головне, як завжди і в усіх, це — де гроші брати? Мати мені казала: «Гроші єсть — ти Йван Петрович, грошей нєт — послідня сволоч!» Що тут нового скажеш?

Держава мало фінансує, але вона більше й не буде фінансувати, наука повинна вчитися сама заробляти. І ми це робимо. Тут важливо не просити гроші, а передусім доводити свою необхідність суспільству. У нас солідний науковий потенціал, але якщо просто сидіти, тобі ніхто нічого не дасть, ні тут, ні в Європі. Мало знати собі ціну — треба користуватися попитом!

Тому не треба замикатися у власних стінах. Ми, скажімо, тісно співпрацюємо з Німеччиною, багато наших студентів там навчаються, і викладачів своїх там готуємо за спеціальною програмою. Взагалі щороку за кордон на практику їде наших до 400 студентів і до 30 викладачів. Вони повертаються звідти з безцінним досвідом, а головне — з усвідомленням того, що ми повинні на рівних працювати з усіма, ми маємо на це право, і нема в світі такої держави, перед якою Україна повинна запобігати.

Коли це буде

— З огляду на таку високу мету й на те, що вона у вас небезуспішно втілюється, —



Колишня котельна стала елегантним учбовим корпусом

іншої України

чому університет ще не отримав статусу національного вузу?

— Якщо говорити своїми словами, цей статус присвоюється за значний внесок у формування ідеї громадянина, здатного бути конструктором своєї землі й своєї країни. Наш колектив, гадаю, небезуспішно працює над цим.

— Страшно навіть запитувати, але кортить: коли можна буде говорити про реальну модель нової України там, за цими стінами?

— Я думаю, через рік-два, більше часу в нас нема. Наші випускники серйозно формуватимуть нашу державу й наше суспільство, а якщо ще хтось до нас приєднається в інших вузах та підприємствах, то Україна наша стане квітучою державою, якою вона й повинна бути. Це не просто красиві наміри, це для нас уже практика. До речі, торік на обласному рівні прийнято ось яке цікаве рішення: наших випускників призначено заступниками голів усіх райдержадміністрацій Сумщини. Тобто, «модель», про яку ми говорили, вже вийшла за межі наших стін. Відтоді не минуло ще й року, але вже можна сказати, що подекуди цей експеримент цілком себе виправдав.

Озирнувшись на вищенаписане

Озирнувшись на вищенаписане, ми зітхнули: все записано правильно, але ще щось ніби лишається, бо не в словах уся суть. Слова могли бути сказані й будь-де, а в даному разі важливо, що вони сказані тут, на Слобожанщині, де в людях ще живий дух колоністів. Їхні предки колись це вже робили: заснували отут Україну заново. Царенко ніби знову робить те саме. І коли на початку статті ми писали, що в переутвореній країні хотілось би лишити щось від старої доброї України, нам потрібен був якийсь знак від неї. І ми взяли знімок з конем. Але хоч кінь і тутешній, університетський, для повноти картини не вистачало чогось невловимо важливого. І тут Бог послав нам Івана Миколайовича Брюховецького.

Батько-засновник

Іван Миколайович Брюховецький — засновник (з нуля) і перший ректор вузу. Родом він з Глухівщини, що поряд з Путивльщиною, тобто вони з Царенком буквально одного поля ягоди. Але Брюховецький старший. Люди його віку звертаються до вас або — «Товариші!», або (рідше) — «Панове!» А Брюховецький каже: «Братіє!» Думаєш навіть, що почулось. Ні, таки «Братіє!» Це чоловік дуже живий і не деформований своєю професією, тому його лексикон і система вартостей здаються несподіваними. Ось приклад. 1977 року він був деканом Харківського сільгоспінституту, кращого в Союзі. Сім'я прижилася у місті, і тут Брюховецький погодився переїхати до Сум. Зробив це зопалу, не порадившись з дружиною. А потім ніч не спав, ходив по парку в Сумах, де була чудова квіткова галявина. «Такої галявини я ніде в Союзі не бачив. Ходжу, думаю — як виправдатися перед сім'єю? Що жінка скаже? І от вона дзвонить, а я: «Свєта, ти прийдь, подивись, яка тут галявина!» І коли вона приїхала, я показав ту галявину, і вона погодилась!» Виходить, серйозний чоловік переїхав з великого міста туди, де клумба красива! Чи варто це згадки? Але клумби в СДАУ ніби самі нагадують: краса — не фанаберія, а реальність. Це те, що його колега Царенко називає «створити навколо себе інтер'єр».

Париж — Суми

Але Брюховецький — не просто собі благодушний споглядач клумб! Це саме він ще 1978 року замовив генплан розвитку інституту. Тобто, нинішнє університетське містечко, що нагадує окрему країну, починалося з нього. Тоді на цих 160 гектарах стояв запущений сад, де були окопи артучилища й куди комунальники звозили сміття. Зразок університетського містечка Брюховецький підглядів у французів, під Парижем, і сказав собі: або й ми отак зробимо, або —ніяк! І зробили. І почато це саме ним.

Іван Миколайович і тепер працює в університеті. Він, по суті, залишився ректором — не адміністративним, а духовним чи що. Але не весільним, а бойовим генералом. На початку 98-го, коли Банківська академія хотіла відібрати в університету старий корпус, Брюховецький очолив студентський страйком, два тижні він цю війну і виграв її. Цікаво, що відповідальність за те «повстання» взяв на себе ректор Царенко.

Душевний симбіоз

Брюховецький каже про молодшого колегу з надзвичайною ніжністю: «Царенко — це чудо небесне! Це — ректор од Бога! Якби Олександр Михайлович до нас не прийшов, нічого б тут уже не було! Це щастя, що я передав справу саме йому!»

Їхні взаємини справді дивовижні. Брюховецький, розкрутивши грандіозну справу, кілька літ тому збагнув, що тут потрібна нова енергія, і сам запросив Царенка на своє місце. Це, погодьтеся, нетипово, бо скільки хороших колективів розвалилося через конфлікт старого і нового керівника! «А в нас, — каже Брюховецький, — так красиво вийшло з Олександром Михайловичем, що це, може, єдиний такий випадок. Хоча філософи стверджують, що випадок — вид закономірності. Ми з ним так один одного розуміємо! Мабуть, у нас, як біологи кажуть, симбіоз!»

Необхідність необов'язкового

Тому, хто тут захоче вчитися — чи потрібні всі оці, може й необов'язкові, деталі? Так, потрібні — якщо він хоче знати, куди йде. Бо цивілізованість визначається саме наявністю необов'язкових речей. А тут «необов'язкові» речі вибудовано в систему. Якщо, скажімо, новий ректор старого на пенсію не відправив — це, може, лиш одиничний прояв уваги до людини. Але коли бачиш, що кордони університетського містечка справді непорушні, отже — студенти захищені від вуличного хаосу, і батьки за них можуть не боятися, — то це вже не виняток. Або ще: на базі СДАУ недавно відбулася Міжнародна філософська конференція «Людина: дух, душа, тіло». Погодьтеся, подібні речі не проводяться де завгодно, бо для цього, знову згадаймо Царенка, — інтер'єр потрібен!



Студенти СДАУ впевнені в собі

Притча

Коли дивишся на тутешніх студентів, що повернулися з практики в різних країнах, мимоволі думаєш: як почувається серед них той самий Брюховецький, людина старої школи? А добре почувається! Сам він розповідає ось що. «Я в Німеччині виступав недавно. Кажу: шановні колеги німці! Я бував у Парижі, у Швейцарії, де завгодно, але до вас їхати не хотів, бо на німців надивився, здавалось, на все життя, бо виріс у партизанських краях, бачив СС і гестапо, і ви, німці, мені так набридли під час війни! Втім, я бачив усяких негідників, і ваших, і наших. А ще, коли мені було сім літ, я бачив ось таке: сорок третій рік, моя бабуся і німецький солдат-кухар сидять разом, чистять картоплю і обоє плачуть. Німець каже: у мене п'ять кіндерів, але я їх не побачу, бо знаю, мене тут уб'ють. Бабуся теж плаче, у неї ж троє синів-танкістів на фронті, один з них мій батько...»

Він заплакав, не ховаючи сліз: «Отаке, братіє, я сказав німцям, і всі вони плакали, і ми помирилися!»

Ця історія позапрограмна, але хороший університет тим і цінний, що в ньому є щось понад учбовий мінімум.

Що в Сумах національного?

Це питання стосовно Сум — банальне, досить поширене і несправедливе, бо можна відповісти: «А Сумський аграрний університет? Статусу національного у нього ще нема, але буде дивно, якщо СДАУ такого статусу не отримає!»

У Брюховецького ми на прощання запитали: «От ви підете на пенсію, а Царенка заберуть раптом до Києва, і що буде з університетом?» — «Нічого страшного не буде! Механізм працює надійно, крім того, сумчани — вони ж партизани, вони диваки, вони авантюристи страшенні, але в цьому є якась добра сила, отож — не бійтеся, братіє!»

Віталій ЖЕЖЕРА,
Владислав ЖМУРКОВ.

Суми — Київ.


Ректор перший і ректор нинішній не розлучаються



Готується законопроект

Локшина з цукром

Як завжди цієї пори, на столи парламентаріїв ліг законопроект, в якому борці за солодке життя закликають поповнювати засіки за рахунок ввезення до країни цукру-сирцю. Потенційний документ «Про ввезення в Україну цукру-сирцю тростинового у 2001 році» передбачає закупити на пільгових умовах 450 тисяч тонн заморського продукту. Якщо тепер його імпортеру доводиться залишати на кордоні 50 відсотків митної вартості (близько 125 доларів за тонну), то за ввезення вищезгаданої кількості цукру-сирцю — лише один відсоток. Зиск для трейдерів чималий. Але до грошового бізнесу буде допущено не всякого. Щасливців пропонується відбирати на конкурсних засадах. Аби потрапити до елітного списку, потрібно відповідати цілому переліку вимог. Компанія-претендент, приміром, вже має ввозити протягом останніх п'яти років до України та переробляти на вітчизняних потужностях цукор-сирець тростиновий, продати (або використати) торік не менш як 25 тисяч тонн цукру тощо.

Невідомо, чи писався цей проект під конкретну фірму, але таким параметрам відповідає не кожна компанія. Отже, важку відповідальну справу порятунку батьківщини від дефіциту цукру буде довірено обраним. У бій, як і торік, можливо, підуть «УкрРос», «Славутич», ще пара-трійка знаних борців за солодке життя для усього трудового народу.

Цікаво, якщо минулі роки підставою для ввезення був лише дефіцит солодкого піску в країні, то тепер, за сценарієм розробників потенційного документа, місія куди благородніша. Написання проекту викликане... реанімацією вітчизняної солодкої галузі. Після переробки іноземного цукру-сирцю на вітчизняних потужностях переробники, мовляв, зароблені гроші вкладатимуть у бурякоцукрове виробництво. Ось і реанімація. До того ж, вважають автори проекту, ухвалення закону поступово зменшить обсяги імпорту готового цукру, який через прозорі кордони проникає з Росії, Польщі та Білорусі. Якщо виробимо білого піску з іноземного цукру-сирцю, поповнимо внутрішній ринок, ціни поповзуть вниз. Тоді, буцімто, ніхто зі своїм солодким піском до України навіть не поткнеться —буде невигідно.

У потенційний документ, звісно, не забули вписати й «старе» обгрунтування закордонних закупівель — не вистачить своїх солодких кристалів до нового сезону переробки. До того ж причина не лише в малій кількості звареного торік солодкого піску. Упорядники проекту вбачають тут руку Москви. Мовляв, наш продукт дешевший за зварений в Росії, і тому до північних рубежів каналами «чорного» експорту перетекло 60—100 тонн виробленого торік бурякового цукру.

У проекті є й інші обгрунтування завезення до наших теренів заморського цукру-сирцю. Згадано навіть про поповнення казни. Але головний аргумент, хоча його і не вписано до пропонованого папірця, озвучив (безвідносно до законопроекту) міністр аграрної політики Іван Кириленко: «Ціна не впаде, а хтось заробить надприбуток». З висловленням важко не погодитися. Навіть за скромними підрахунками, ділки отримають 33 долари з кожної тонни звареного із заморської сировини цукру. Як і торік, вони реалізуватимуть його за максимальною ціною: навіщо втрачати? Отже, споживач не виграє. Від такої політики знов програють селяни, які останнім часом скорочують площі під корінцями. Потерпатимуть від нав'язуваної конкуренції і вітчизняні підприємства, не залучені до переробки іноземної сировини — собівартість бурякового цукру на третину вища за собівартість сирцевого.

У Мінагрополітики переконані: ситуація на солодкому ринку не катастрофічна. Якщо і ставити питання про імпорт закордонної сировини, то не раніше травня і в обсягах не більш як 250 тисяч тонн.

Галина КВІТКА.

Ініціатива

Не чекають милостині від держави

513 буковинських родин, в яких є малюки, хворі на церебральний параліч, об'єдналися в громадську організацію «Особлива дитина». Вона вимагатиме від чиновників створення належних умов для лікування та оздоровлення покинутих напризволяще церебральників. Частку цих турбот батьки вирішили взяти на себе. Передусім об'єднання має намір заснувати кооператив, у якому хворі могли б займатися трудовою діяльністю. На зароблені кошти утримуватимуть гуртки образотворчого мистецтва та театральну студію.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

«Років через п'ятдесят шахи нікому не будуть цікаві», — вважає Віктор Корчной. Посперечаємося?

Важко розповідати про шахову подію в «нешаховому» місті й не збитися на паралелі із Нью-Васюками. Важко говорити про щойно завершений матч двох міжнародних гросмейстерів — українця Руслана Пономарьова та громадянина Швейцарії Віктора Корчного — і обмежитися лише спортивними результатами. Зрештою, записи та коментарі всіх восьми партій неважко знайти в Інтернеті та спеціалізованих виданнях. А що залишилося «за кадром»?

Майстер

«Благаю, не пишіть про те, як Корчной залишився на Заході, — переконував мене один з уболівальників, які тими днями заповнювали залу засідань Першого Українського міжнародного банку. — Йому, мабуть, самому набридло відповідати».

Втім, про події двадцятип'ятирічної давності, коли після турніру в Голландії вихованець радянської шахової школи вирішив не повертатися додому, Віктор Львович говорить не без іронії:

— Сотні людей вважають мене дисидентом. В цьому теж щось є, але на Заході я опинився тому, що радянська влада нав'язала мені війну. Так що борючись за ваше визволення (посміхається), себе я також мав на увазі. Наприклад, продовжив своє життя. Просто життя на Заході більш тривале, чи не так?

Між іншим, тоді в Голландії Корчному відмовили у політичному притулку, вважаючи причини недостатньо переконливими, і надали лише посвідку на проживання. А як поставилися до втечі по цей бік кордону, багато хто пам'ятає. Помстилися не лише «зрадникові» (хто б міг подумати, адже він був членом КПРС!), а й усій його родині. Син гросмейстера пережив тюремне ув'язнення. Нині він разом із дружиною, однокласницею по ленінградській школі, перебрався ближче до батька і клопочеться про отримання швейцарського громадянства. Здається, найгірше позаду.

— У 78-му я грав на Філіппінах матч на звання чемпіона світу з Карповим. Матч проходив неясно, перед останньою партією рахунок 5:5. І цю партію Карпов виграв. А якби ні? Дванадцять років по тому я зустрівся з помічником Карпова, і він сказав: «Ми всі тоді боялися. Якби ви виграли, вас би знищили фізично».

Неодноразовий претендент на світову шахову корону заявив у Донецьку, що років 10—15 тому активно проводилися досліди з гіпнотичного впливу на шахістів.

— Початківцеві навіювали, що він Михайло Таль. Після чого той сідав і грав «у бісову силу». Звичайно, не на рівні Таля, але вище за свій рівень. Тобто це не антинаука, не парапсихологія, коли людину гіпнотизували для її ж користі. Інша справа, чи можливий вплив проти волі. Особисто я вважаю, неможливий, але трапляються моменти за дошкою, коли людина перестає себе контролювати. Наприклад, у цейтноті. І я знаю, що великі шахісти (маю на увазі Карпова і Каспарова) наймали великих парапсихологів, щоб ті впливали на супротивників.

Сам Корчной вважається неабияким психологом без префікса «пара». Після завершення матчу в Донецьку гросмейстер зізнався, що вгадував багато ходів Руслана Пономарьова — як вдалих, так і помилкових.

Секундантом Корчного в донецькому матчі була... його дружина. Щодня пані Петра сідала в першому ряду, клала на коліна книгу і гортала сторінки, кидаючи погляди на демонстраційну дошку і зовні нічим не видаючи своїх емоцій. Така собі типова капіталістична пенсіонерка. Якби не одне «але»: десять післявоєнних років пані Петра, на той час — мешканка Австрії, провела у воркутинських таборах. А знайомство з Віктором Корчним, виявляється, було не позбавлене романтики. Після одного з сеансів одночасної гри, які в 70-х роках давав гросмейстер, до нього підійшла пані із книгою Льва Толстого «Воскресіння» в руках. Незнайомка зізналася, що читає російською...

Новації в шахах — наприклад, використання комп'ютерів чи скорочення часу, відведеного на партію, — майстер сприймає дуже болісно. «У мене таке враження, що років через п'ятдесят, а може, й раніше, шахи нікому не будуть цікаві». Посперечаємося?



«Самоучка»

Так назвав свого суперника Віктор Корчной, очевидно, маючи на увазі, що вторгнення 14-річного школяра із Краматорська до шахової еліти свого часу було несподіванкою. Сьогодні 21-ше місце Руслана Пономарьова у світовому рейтинг-листі і друге в загальноукраїнській табелі про ранги — свідчення невипадковості успіхів вихованця кращої в державі дитячої шахової школи.

Напередодні першої партії Руслан зізнався, що вперше грає такий тривалий матч з одним суперником і сподівається отримати відповідний досвід. А ось результатом наш земляк, судячи з засмученого обличчя після програної останньої партії, залишився не дуже задоволений.

І все-таки, відзначив 17-річний студент (так-так, тепер уже не школяр, а майбутній правознавець), грати в рідних стінах — ні з чим не зрівнянне відчуття. Навіть незважаючи на певні незручності, які створює популярність. Особисто у мене склалося враження, що серця донецьких любителів давньої гри розривалися навпіл між двома кумирами. Старше покоління по праву вважало своїм швейцарського гросмейстера. А школярі не відводили очей від нашого земляка, який на власному прикладі довів, що талант та інтелект у цій країні щось та важать.

А ще Руслан Пономарьов повідомив, що палає бажанням поквитатися з російським ровесником Олександром Грищуком. Торік на одному з престижних турнірів вони поділили перше місце, але в особистій зустрічі перемога була за росіянином. «Два лідери нової хвилі вже зараз, не чекаючи майбутніх Лінаресів і матчів за титул, з'ясовують, хто з них сильніший», — так коментували цю партію фахівці.

На тлі запеклого протистояння за шаховою дошкою особливо впала в око одна деталь. Після урочистого відкриття матчу міжнародний гросмейстер Руслан Пономарьов разом з усіма пройшов до гардероба Першого Українського міжнародного банку і... став у чергу. Шахова зірка виявилася надзвичайно скромною і вихованою. А великий букет квітів, отриманий під час закриття матчу, подарував мамі, чим зворушив усіх присутніх.

Рідні Руслана змогли приїхати лише в останній день. Мама гросмейстера Людмила Олександрівна не приховувала своїх переживань і після закінчення партії зізналася кореспондентові «Голосу України», що на шахах не розуміється.

— Це батькова наука. Хіба могли ми подумати, що хлопцеві так сподобається? Ми вже звикли, що разом збираємося рідко, хоча на всі свята Руслан намагається приїхати додому. А серце болить, як йому там живеться... Та це його вибір. Ми не відмовляли, іншого заняття для себе він не бачив і не бачить.

Поясню: юний шахіст народився в Горлівці, де й тепер живуть його рідні. Коли постало питання про серйозні заняття шахами, Руслан перебрався до Краматорська, де існує спеціалізована школа. Важко, та коли в навчанні були легко?

Утім, самі батьки дедалі частіше подумують про те, щоб теж перебратися до Краматорська. Тим паче, що робота особливо не тримає. Батько потенційного чемпіона світу Олег Олексійович працює інженером міськводоканалу і зарплату майже не одержує. А Людмила Олександрівна, вчителька молодших класів, минулої осені потрапила під скорочення і зараз безробітна. Такі ось парадокси в цій країні: людина, яка виховала талант, що ним пишається держава, не має змоги докласти своє вміння у щоденній роботі з дітьми.

Далі буде?

Віце-президент акціонерного товариства «Данко», головного спонсора матчу, Веніамін Амітан пообіцяв, що матчі за участю Руслана Пономарьова та провідних шахістів світу в Донецьку обов'язково ще відбудуться. Наступна зустріч очікується наприкінці року. Хто буде суперником Руслана на цей раз, поки що таємниця, але, за деякими даними, ним стане Анатолій Карпов.

Ліна КУЩ.

Політ «Сокола» за океан

 Спорт

До нашої редакції завітав Андрій Уткін, який працює тренером у хокейній школі київського «Сокола», де директором його батько Валентин Павлович — авторитетний вихователь. На очах, як кажуть, народжується тренерська династія. До речі, Андрій сам пройшов школу рідного клубу. Його товариш по групі Олексій Житник — постать відома: олімпійський чемпіон, один із найкращих нині оборонців у НХЛ.

Тоді в групі Валерія Голдобіна навчалося чимало знаних тепер майстрів. Як бачимо, декотрі й самі вже стають педагогами.

І от Андрій Уткін разом зі своїми підопічними побував у США, на міжнародному юнацькому турнірі в місті Олбані — столиці штату Нью-Йорк. Українські хлопчики, хоча й були молодші від решти учасників на рік, посіли високе п'яте місце серед дванадцяти команд.

Школу «Сокола» знають у багатьох країнах Європи. А от за океан її вихованці «залетіли» вперше. Утім, варто назвати Дмитра Христича («Вашингтон»), уже згаданого Олексія Житника («Баффало»), Руслана Федотенка («Філадельфія»), Олексія Панікаровського («Торонто»). Усі вони вилетіли свого часу із «соколиного гнізда», що на вулиці Мельникова, 46 у нашій столиці.

— Як же вас занесло в ті світи? — запитую Андрія Валентиновича.

— Спершу на адресу школи надійшло запрошення. Подумали собі й вирушили за океан.

— Що, отак просто зібралися і подалися? І гроші у вас були на це?

— Знайшлися. Світ, як кажуть, не без добрих людей. Звичайно, раніше було значно легше. Держава виділяла на потреби дитячого спорту, і хокею зокрема, чималі субсидії. Тепер усім важко. Конкретно нам допомогли фірма «Полемін» (керівник Володимир Лебедєв) і приватний підприємець Олександр Бондаренко.



І в США, на щастя, ми мали велику підтримку з боку місцевої української громади. Коли прибули до Олбані, то директор турніру Грейг Дженкінс зв'язався з головою Українського конгресу комітетів Олбані паном Андрієм Бараном, відомим лікарем-кардіологом. Щасливий, що познайомився і потоваришував з його прекрасною дружиною пані Елізабет та їхніми чарівними діточками Дмитриком та Наталочкою. Маленькі члени сім'ї відвідують українську недільну школу, ходять до церкви, чудово володіють українською.

Я мешкав у цій світлій сім'ї, де панує атмосфера добра, любові, взаємоповаги і тепла.

До речі, всі наші тринадцять гравців мешкали в українських родинах. Були оточені любов'ю і ласкою. Користуючись нагодою, хочу назвати наших нових і, певен, щирих друзів — Ірину Мирон (Грінфілд), Оксану Евертс (Мальта), Джона Суховатського (Мехеніксвіль), Миколу Філя та родину Василя Боднара (Троя). Наші приятелі великою групою сиділи на трибунах з українськими державними прапорами в руках і дуже активно підтримували «Сокіл». Низький уклін їм усім і щира подяка за турботу.

Скажу також кілька вдячних слів й організаторам змагань. Усе було блискуче. А у вільний від ігор день нам зробили розкішний подарунок: влаштували безплатний проїзд до Нью-Йорка і назад. Це стало можливо, бо одним із спонсорів турніру була залізнична компанія AMTRAK.

У місті-велетні провели цілий день. Побували у знаменитому «Нью-Йорк Сквер Гардн», де писалася славна історія НХЛ, НБА, професіонального боксу та інших видів спорту, на Бродвеї тощо.

— А які несподіванки сталися під час вашого перебування в Олбані?

— Лише приємні. І одна з них — зустріч із колишнім форвардом «Сокола» Олександром Зіневичем. Він грає в місцевій команді «Рівер ретс» — фарм-клубі «Нью-Джерсі Девілз». Побували на матчі з участю нашого земляка. Його дружина Тетяна — місцева. До речі, вона — троюрідна сестра форварда «Сокола» і збірної України, Сашкового щирого друга Дмитра Марковського.



— Андрію, тепер розкажіть, будь ласка, про матчі в Олбані.

— Змагання відбувалися у трьох залах. Участь у них, окрім місцевих, брали ще й команди з Канади, Німеччини, Білорусі, Росії та України. Для нас це була чудова школа. Пограти на такому високому рівні та ще й із старшими за віком суперниками (це були фактично збірні шкіл) — величезна користь. Отак поступово здобувається дуже цінний міжнародний досвід, закладаються підвалини упевненості. Колись, можливо, нас із вдячністю згадають тренери національної збірної.

Турнір виграв «Іглбрук скулз» (ми програли йому — 2:9). Поступилися також «Коннектікут янкіз» — 0:5. Здобули й дві перемоги — над німецьким колективом СК «Рейссерзеє» з Гарміш-Партенкірхена (6:0) і в стиковому матчі (4:2).

— І це все?

— Окрім турнірних поєдинків, був ще й товариський — у Спрінгфілді. Там ми виграли (5:4) в місцевих одноліток. До речі, у цьому славному місті зародився ще один прекрасний вид спорту — баскетбол. Тому гріх було не побувати у своєрідному музеї — залі слави баскетболу. Враження — фантастичні!

Тепер наші хлопчики, окрім льодових занять, посилено вивчають англійську.

— Що, сподобалося? Знову збираються за океан?

— Так. Маємо офіційне запрошення на черговий турнір до Олбані. Нас там чекають нові друзі. Особливо українська діаспора...

Гостя розпитував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімках: «Сокіл» (Київ) — колективний портрет; у гостинній оселі родини Баранів.

Через терни — до зірок?

(Початок на 1-й стор.).

Український Президент, передає наш власний кореспондент у Дніпропетровську Микола Нечипоренко, заявив, що радий вітати Володимира Путіна на своєму рідному підприємстві. І було це зроблено не заради того, щоб засвідчити повагу до минулого «Південмашу», а щоб забезпечити йому майбутнє.

Підписані вчора документи стосуються також скоординованої політики в галузі промислового розвитку і паралельної роботи енергосистем двох країн. Російський віце-прем'єр Ілля Клебанов виризнив домовленість про створення міждержавних промислово-фінансових груп, що, на його думку, зумовлює взаємне проникнення капіталів обох країн. У березні, сказав Клебанов, цю угоду буде закріплено міжурядовим договором.

Що ж до енергосистем, то, як заявив голова правління РАТ «ЄЕС Росії» Анатолій Чубайс, учорашній меморандум про співробітництво в галузі електроенергетики між його відомством і українським Мінпаливенерго завершить роботу, котра триває вже не перший рік, внаслідок чого Росія і Україна поновлять паралельну роботу своїх енергосистем, а також можуть почати експорт електроенергії у треті країни. Чубайс вважає, що цей проект вигідний для обох сторін: Україна, зокрема, отримає енергетичну частоту, котра існує в Росії.

Ну а московський мер Юрій Лужков підтвердив, що президенти схвалили ідею спорудження мосту через Керченську протоку — він має з'єднати Крим і Кубань. А поки що було реалізовано більш приземлену ідею: підписано угоду про співробітництво між Москвою і Дніпропетровською областю.



Внутрішні українські проблеми, повідомляє РІА «Новости», російська сторона не вважала за потрібне обговорювати. Про це заявив глава адміністрації Президента РФ Сергій Приходько, наголосивши, що нинішні українські події — то «прерогатива президента, уряду і законодавчих зборів України». Тим часом активісти руху «Україна без Кучми» пікетували будинок Бабушкінського райсуду, протестуючи проти затримання своїх товаришів: вони до приїзду високого московського гостя провели несанкціоновану акцію.

Фото АП.

Глухий кут для євроінтеграції

Що буде, коли в Європі оголосять: плівки майора Мельниченка — правда?

Як відомо, презумпція невинності у нас понад усе. Тож поки незалежна європейська експертиза не доведе автентичності записів майора Мельниченка, принаймні сам Президент Леонід Кучма може заявляти, що вважає себе або жертвою наклепу, або зради, чи то політичної гри, змови — як завгодно. А чому б і ні? Цілком може статися, що експертиза відкине всі підозри, і тоді це буде справжнє всенародне свято: Україні ж так потрібні чесні президенти! Особливо гостро потреба постала в останні роки. Поза тим, поки що значних підстав для оптимізму немає: свої розмови з Президентом упізнали народні депутати Олександр Турчинов і Тарас Чорновіл; мало-помалу задкує Генпрокуратура; Сергій Головатий заявив, що в розмові з ним Президент частково визнав автентичність записів. І сам Леонід Кучма цього не заперечив. Процес триває. Отож, щиро бажаючи поводирю нації довести свою чистоту перед Богом і законом, не зайве поміркувати: як почуватимемося всі ми і що станеться з країною після якогось умовного дня «ікс», коли в Європі оголосять: записи справжні...

«Як це?!» — розширені очі моєї співрозмовниці-француженки були такими, наче я розповідав про щось жахливе. А я лише припустив, що навіть у разі доведення його причетності до зникнення Гонгадзе та інші зафіксованих Мельниченком неподобств Президент Кучма не піде у відставку. Або, принаймні, спробує не піти. «Адже Ніксон пішов!» — видихнула знайома. Справді, в цивілізованому світі не уявляють, як людина з такою репутацією зможе й надалі очолювати державу, казати щось про боротьбу з корупцією, про захист преси, про права людини, про європейський вибір... Справді, американський президент Ніксон подав у відставку в серпні 1974-го, внаслідок знаменитого Уотергейтського скандалу. Можливо, хтось не знає: в червні 1972 року п'ятеро співробітників комітету з обрання президентом Ніксона вдерлися до штаб-квартири комітету Демократичної партії у вашингтонському комплексі «Уотергейт» і встановили там «жучки» — щоб вивідати партійні секрети опонентів і полегшити, таким чином, своєму босові перемогу на виборах (дитячі, до речі, забави порівняно з тим, що творив наш «адмінресурс» восени 99-го). Бос переміг, але потім усе спливло і вибухнув скандал... Словом, якщо проводити аналогії, то подвиги, в яких підозрюється наш Президент, за мірками цивілізованої країни тягнуть щонайменше на відставку. Інакше, вважають у демократичних державах, бути просто не може.

А тому перспектива невтішна: в разі продовження перебування Леоніда Кучми на своїй посаді і після того самого умовного дня «х» із мрією про європейську інтеграцію, про пристойну демократичну компанію Україні доведеться розпрощатися. Це — однозначно. Хто з європейців захоче мати хоч щось спільне з людиною, котра наказує провчити журналіста чи принципового суддю, користливо ділить з губернатором підприємство тощо? Хто матиме справу з країною, що терпить такого діяча? Цинічними видаватимуться будь-які згадки про перспективи вступу до Євросоюзу, постане питання про членство в Раді Європи. Можливо, Президенту Кучмі й не оголосять офіційний міжнародний бойкот, як Мілошевичу чи Лукашенку. Можливо, Захід цим самим і залишить собі простір для політичного маневру: ніхто в Європі чи Америці не зацікавлений у білорусизації нашої країни чи в новому СРСР. Проте Леонід Кучма, безперечно, стане персоною «нон грата» серед лідерів цивілізованих держав. І Німеччина вже не вагатиметься, як нещодавно: приймати канцлерові Шрьодеру його чи ні? І так само чинитимуть інші. Україні на чолі з нинішнім Президентом залишиться тільки один шлях — в обійми традиційно «братніх» Росії з Білоруссю. І лише із однієї причини: бо там Леоніда Кучму ніхто не журитиме й не вимагатиме піти. Бо так буде вигідно йому та «групі товаришів». Щоправда, майбутнє святкування 10-річчя незалежності в цьому разі — не зовсім доречне. Це буде сумне свято.

Українському суспільству, мабуть, слід замислитися. Якщо Президент Кучма всупереч усьому залишиться, як почуватимуться ті люди у владних структурах, що справді є принциповими прихильниками демократії та європейського шляху України? А такі всетаки є. У демократичному світі однозначно йдуть у відставку ті, хто не бажає брати на себе відповідальність за нехтування національних інтересів держави. Хто не поділяє моральні «цінності» свого керівника. Справді, важко уявити, як продовжуватиме працювати прозахідний прем'єр-реформатор Віктор Ющенко. Невже, наче нічого не сталося? Невже «проковтне» так, як відставку Юлії Тимошенко? Або, наприклад, міністр закордонних справ Анатолій Зленко, який постійно наголошує на незмінності орієнтирів: «Наші інтереси підтверджують, що оптимальним стратегічним зовнішньополітичним курсом України є європейська інтеграція... Не бачу іншого виходу, аніж сповідування загальноєвропейських цінностей». Але як зможе він пропагувати і втілювати в життя ідею євроінтеграції? Вона, ця ідея, просто зникне, як це є в Росії або Білорусі. Чи варто сумніватися, що актуальними незабаром можуть стати вже запущені в обіг гасла на кшталт «Чи Європа нам указ?!»

А щодо «сповідування загальноєвропейських цінностей», то пересічним громадянам, мабуть, варто чітко усвідомити: якщо і після дня «х» країну очолюватиме Леонід Кучма, в нас ніколи не буде європейського типу взаємин влади й народу. Або, ширше, держави і суспільства. Залишаючися на своїй посаді після доведення його причетності до жахливих речей, Президент дає карт-бланш на беззаконня чиновникам усіх рангів. А охочих позловживати владою у нас вистачає. Справді: чому якийсь районний чи обласний князьок не зможе провчити критичного журналіста, якщо це цілком безкарно робить Президент? Чому інший чиновник не зможе використати службове становище й потурбуватися за власний добробут, якщо цим не гребує Президент? Чому міліцейський начальник буде не вправі надіслати «капітальних хлопців» для розмови, скажімо, з принциповим суддею? Нас, найпевніше, чекає ще більший, ніж нині, моральний розклад чиновницької армії. І все це — за рахунок нас з вами, громадян цієї країни. Ми станемо ще беззахисніші перед державною машиною. Звичайно, можна сподіватися на Захід, але цілком справедливо нагадав в інтерв'ю тижневику «Зеркало недели» посол США Карлос Паскуаль: «Головне питання — що українці самі робитимуть з цими плівками. Ви самі маєте сформувати свою точку зору й дійти розуміння, що ці плівки означають для української правової системи». Іншими словами: «Кожен народ має ту владу, на яку заслуговує». Отож народ мусить добре поміркувати, адже за своєю вагою й вирішальністю нинішній момент практично дорівнює подіям майже 10-річної давнини. І ніякий «добрий дядя» з Європи чи Америки за нас нічого не змінить.

Думати має й опозиція. Приклад Югославії, котра нещодавно зробила європейський вибір саме завдяки єднанню опонентів Мілошевича, — чи не найпромовистіший. Протилежний приклад — Білорусь, де 1996 року опозиція втратила реальний шанс оголосити імпічмент Лукашенкові, і тепер країна перебуває в глибокій міжнародній ізоляції...

Зрештою, думати, очевидно, має й сам «винуватець урочистостей». Йому пропонується розв'язати нехитрий ребус. Національний інтерес України — бути в Європі. Приватний інтерес Леоніда Кучми — залишитися при владі навіть у разі, коли його офіційно схоплять за руку. Якщо Президент зробить так, Україні не бути в Європі. Було б, мабуть, дуже добре, якби нинішня висока делегація Європейського союзу роз'яснила на Банковій ці прості істини. Можливо, на сьому році президентства Леонід Кучма зміг би принести-таки користь своїй державі, здійснивши істинно громадянський вчинок?

Звичайно, поспішаємо нагадати: всі вищеозначені припущення приурочені до того можливого дня «х», коли в Європі оголосять: плівки майора Мельниченка — правда. Ми ж все ще дуже сумніваємося?

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.



Хроніка. Факти. Події

■ Белград

Прем'єр захистить екс-президента

Прем'єр-міністр Югославії Зоран Джинджич відмовився видати Слободана Мілошевича Гаазькому трибуналові. На думку прем'єра, звинуватити будь-кого в скоєнні воєнних злочинів можна, лише маючи об'єктивні докази.

■ Ель-Кувейт

Знову на лікарняному

Президент Чехії Вацлав Гавел перервав державний візит до Кувейту через різке погіршення здоров'я. З чуток, він скаржився на біль у грудях. Гавела привезли в аеропорт у машині «швидкої допомоги» і терміново переправили до Праги. Емір Кувейту шейх Джабер аль-Ахмад аль-Сабах надав особистий літак та особистого лікаря.

■ Багдад

«Виховання» триває

Сім осіб дістали поранення внаслідок бомбардування авіацією НАТО південних районів Іраку. Повідомляється про зруйнування 17 будинків.

■ Тель-Авів

Дні гніву

На заклик низки палестинських організацій на Західному березі Йордану та в секторі Газа розпочалися так звані дні гніву на знак протесту проти політики нового прем'єра Ізраїлю Аріеля Шарона. У зв'язку з нинішнім загостренням протистояння Шарон заявив, що поки не припиняться акти насилля щодо ізраїльтян, про будь-які мирні переговори з палестинцями не може бути й мови.

■ Пхеньян

Сталася затримка

КНДР в односторонньому порядку відклала виконання угод щодо встановлення залізничного сполучення між Північною та Південною Кореями. Домовленості передбачають розмінування прикордонної області та відновлення залізниці. Пхеньян заявив, що відстрочка пов'язана з «адміністративними причинами».

■ Токіо

Надій більше немає

Сподівань на порятунок японських моряків, які пропали після зіткнення траулера «Ехіме мару» з американською субмариною, практично не залишилося. Нікого з 9 пропалих знайти не вдалося. Зіткнення сталося в п'ятницю, коли субмарина відпрацьовувала аварійне спливання.

■ Лондон

Відкриття нового століття

Учені, які брали участь у міжнародному проекті «Геном людини», опублікували перші результати багаторічних досліджень. Дотепер вважалося, що у нас може бути до 100 тисяч генів. За новими даними, в людини 26—30 тисяч генів. Це лише вдвічі більше від генного набору черв'яків або мух і тільки трохи перевищує кількість генів у польової миші.

■ Алжир

Бандити розстріляли дітей

Неподалік від міста Шерат група терористів відкрила вогонь із автоматичної зброї по мирних мешканцях. Загинуло 27 осіб, більшість з яких — діти. Затримати злочинців не вдалося. За даними влади, нападники належали до так званої Збройної ісламської групи.

На фото АП: *поліцейські накривають загиблих прапорами.*



За повідомленнями кореспондентів "ГУ" та зарубіжних інформагентств.

«Барабашка» переселився... до сусідів



Хочете вірте, хочете — ні, а купила мені редакція ще в минулому тисячолітті службового «Жигулика» з якимось невидимим капосником. І вже з першого дня отой автодомовик почав викидати якісь коники. Їдеш, бувало, а задній міст як почне скавучати, наче одразу хтось цілий табун псів ріже. Ну що у таких випадках їздові такі, як я, роблять? Звісно, мчать на СТО. Там вже її крутять, перевертають, цапки ставлять. Ані браку заводського, ані поломки шляхової не видно.

Поклали назад на колеса, завели — і на стометрівку. Їде — шепче! До ранку шептала. А тільки-но вирушив до Галичини — «барабашка» (так я обізвав ту невидиму капосну силу) знову заскиглив. Та ще потужніше, наче мій «жигуль» ось-ось має чкурнути до зірок замість космічного корабля.

По приїзді знову подаюся на СТО. І так з року в рік. А паралельно «барабашка» підкидає ще якогось збитка. Скажімо, їдеш вночі додому, а у тебе бац — і світло пропало, причому вчора тільки його регулювали. На ранок — знову до того самого ремонтника, а він на тебе дивиться квадратними очима.

Про такі фокуси-мокуси можна розказувати довго і майже детективно. Та після того, як хмельницьке орендне підприємство «Автосервіс» реформувалося в акціонерне товариство, мій «барабашка», скажу по правді, став менше збиточничати. А з весни минулого року взагалі зірвався з прив'язу і кудись чкурнув. Передбачаю, що, можливо, навіть в інший регіон. Або параліч його вхопив, довідавшись про рішення правління ВАТ «Хмельниччина-авто», на якому було зобов'язано кожного працівника рішуче і якісно виловлювати з автомобілів у спеціальні сіті «барабашок».



Цікава на тому засіданні була й теза одного з керівників підприємства, що домовиків можна «викурювати» з автомобілів не тільки високоякісним ремонтом, а й щирою усмішкою, тобто підвищеною культурою обслуговування клієнта. Звісно, не за спасибі. Що вища культура обслуговування при забезпеченні якісного ремонту, то вища і заробітна плата. Мало того, тепер, на відміну від попередньої десятирічки, клієнт не шукає сам запчастин. Ці обов'язки знову взяла на себе служба сервісу.

У жовтні—листопаді минулого року корпункт газети у Хмельницькому поставив перед собою мету: вивчити громадську думку подолян — чи змінилася якість обслуговування на поточний момент порівняно з попередніми роками? І відповіді не забарилися. З двохсот респондентів більш як 90 відсотків сказали, що якість обслуговування зросла у 2—3 рази. Багато респондентів особливо наголошували, що тепер роботи здійснюються з наданням гарантійних строків експлуатації відремонтованих вузлів чи агрегатів не на папері, а на практиці.

Позитивну зміну підходів до обслуговування клієнтів (змінився навіть зовнішній вигляд майстерень!) помітили й закордонні автомобілебудівники. Тепер з кількома фірмами «Хмельниччина-авто», якою керує Олексій Підмурняк, готує угоди про дилерське представництво в Україні. Та хоч би як там було, а обслуговування вже наявних транспортних засобів у краї залишиться провідною формою обслуговування. Скажімо, вже сьогодні підприємство підшуковує висококласних спеціалістів, щоб з весни відкрити нічні пункти термінових ремонтів.

Сьогодні про якісні зміни на «Хмельниччині-авто» вже можна говорити багато. Та мене хвилювало своє: де ж подівся «барабашка»? Як з'ясувалося 30 грудня, отой лиходій переселився на СТО у Житомирі, що при в'їзді з боку Києва. Протягом чотирьох з половиною годин він у холодному, обшарпаному хліві вперто перешкоджав тамтешньому спецу почистити карбюратора від бруду бензоспекулянтів з Поділля.



Та і на тому все не скінчилося. І річ не в тому, що відсутній касовий апарат не міг поставити переможну ремонтну крапку. То компетенція іншого люду. Мене ж «барабашка» шокував своєю черговою витівкою — »Жигулик» почав жерти бензину вдвічі більше нормативу, наче танкоподібна «Волга».

Та з приїздом до Хмельницького, «барабашка» знову від мене чкурнув. Певне, йому більше до вподоби засмальцьовані, напівзруйновані будівлі, задубілі від холоду пальці слюсарів, ніж охайні майстерні та усміхнено-привітні обличчя істинних господарів підприємства, що працює за європейським стилем.

Михайло ВАСИЛАШКО.

На фото: голова правління ВАТ «Хмельниччина-авто» Олексій Підмурняк, оператор стола замовлень Галина Гунчак та заступник начальника головного цеху СТО № 2 Олег Шумовецький.

Арбітражний суд Дніпропетровської області
(м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева,1а) порушив справи про банкрутство:

1. Товариства з обмеженою відповідальністю «Маіс-4» (м. Дніпропетровськ, вул. Артема,101, р/р 26003300031 в АКБ «Технобанк», МФО 305987) — справа № Б24/27-00;

2. Закритого акціонерного товариства «Теплобуд № 222» (м. Дніпропетровськ, вул. Центральна,2/4, р/р 2600330130053 у Дніпропетровському центральному відділенні Українського акціонерного комерційного промислово-інвестиційного банку, МФО 305437) — справа № Б26/124-00;

3. Закритого акціонерного товариства «Ремонтно-будівельне управління № 1», (м. Дніпропетровськ, вул. Виконкомівська,42, р/р 26009100713001 у Жовтневому відділенні АКБ соціального розвитку «Укрсоцбанк», МФО 305352) — справа № Б26/101-00;

4. Закритого акціонерного товариства «Весна-Маркет» (м. Дніпропетровськ, вул. Ленінградська,68, р/р 26000104588001 у КБ «Приватбанк», МФО 305299) —справа № Б15/123-00;

5. Закритого акціонерного товариства «Веснагосппобут» (м. Дніпропетровськ, вул. Ленінградська,68, р/р 26009004104189 у Дніпропетровській філії «Укрінбанка», МФО 305590) — справа № Б26/138-00;

6. Товариства з обмеженою відповідальністю «Арамат» (м. Дніпропетровськ, бульвар Слави, 4, р/р 26005010007010 у АКБ «Південкомбанк», МФО 305266) —справа № Б15/104-00;

7. Товариства з обмеженою відповідальністю «Югпромекспорт» (м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, 92, р/р 2600230070501 у АКБ «Кредит-Дніпро», МФО 305749) — справа № Б15/81-00;

8. Товариства з обмеженою відповідальністю науково-виробничого підприємства «Сільгосппродмонтажналадка» (м. Дніпропетровськ, пл. Ак. Стародубова,1/408, р/р 26002101559001 у Жовтневому відділенні АКБ «Укрсоцбанк», МФО 305352) — справа № Б/15-18/157/99;

9. Українсько-американського товариства з обмеженою відповідальністю з іноземними інвестиціями «Беютага Корпорація» (м. Дніпропетровськ, вул. Батумська,11, р/р 2600230145314 у Бабушкінському відділенні КБ «Приватбанк», МФО 305299) — справа № Б2/102-99;

10. Товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Дніпро А і Т» (м. Дніпропетровськ, вул. Космонавта Волкова,13, р/р 26004112833001 у ДГРУ КБ «Приватбанк», МФО 306920) — справа № Б26/140-00;

11. Дніпропетровського спеціалізованого управління «Сантехмонтаж» № 554 дочірнього підприємства колективного підприємства «Дніпросантехмонтаж» (м. Дніпропетровськ, вул. Призаводська,4, р/р 2600330160490 у Красногвардійському відділенні ПІБ м. Дніпропетровська, МФО 305385) — справа № Б24/54-00;

12. Приватного торгово-комерційного підприємства «Метекспо» (Дніпропетровська обл., м. Дніпродзержинськ, вул. Харківська,57, кв.14, р/р 26001161645001 у Дніпродзержинській філії КБ «Приватбанку», МФО 305965) — справа № Б/15-133/00;

13. Закритого акціонерного товариства зовнішньоторгівельної фірми «Металтрейд» (Дніпропетровська обл., м. Дніпродзержинськ, вул. Петровського, 253, р/р 26026001460152 у Дніпродзержинській філії АКБ «Прем'єрбанк», МФО 306737) — справа № Б/5-132/00;

14. Дочірнього підприємства «Дніпродзержинське спеціалізоване управління № 1 по ремонту металургійних печей та устаткування» ВАТ «Дніпродомнаремонт» (Дніпропетровська обл., м. Дніпродзержинськ, вул. Кірова,14, р/р 26001101173001 у Дніпродзержинському відділенні «Укрсоцбанку», МФО 305051) — справа № Б15/90-00;

15. Орендно-виробничого заводу залізобетонних виробів «Дніпросільбудіндустрія» (Дніпропетровська обл., Дніпропетровський р-н, с. Партизанське, р/р 26004112758001 КБ «Приватбанк», МФО 305299) — справа № Б24/61-00;

16. Акціонерного товариства закритого типу «Астром» (Дніпропетровська обл., м. Дніпропетровськ, вул. Я. Самарського,2, р/р 26005001000305 у АКБ «Прем'єрбанк», МФО 305686) — справа № Б/15/2-77/00;

17. Товариства з обмеженою відповідальністю «Пат-Інвест» (Дніпропетровська обл., м. Павлоград, вул. Комсомольська,57, р/р 26002158712001 у Павлоградському відділенні КБ «Приватбанк», МФО 305727) — справа № Б/15-93/00;

18. Концерну «Укрсільгосппродуктснаб» (Дніпропетровська обл., м. Павлоград, вул. Полтавська,129, р/р 26002158488001 у КБ «Приватбанк», МФО 305727) — справа № Б/15-94/00;

19. Товариства з обмеженою відповідальністю підприємства «Трансбуд» (Дніпропетровська обл., м. Павлоград, вул. Полтавська,129, р/р 26009158566001 у КБ «Приватбанк» м. Павлоград, МФО 305727) — справа № Б/15-162/00;

20. Відкритого акціонерного товариства «Павлоградсільмаш» (Дніпропетровська обл., м. Павлоград, вул. Горького,166, р/р 2600030170457 у відділенні «Промінвестбанку» м. Павлограда, МФО 305556) — справа № Б26/161-00;

21. Малого приватного підприємства «Балекс» (Дніпропетровська обл., м. Павлоград, вул. Сташкова,11, р/р 2600315809001 у Павлоградському відділенні КБ «Приватбанк», МФО 305727) — справа № Б26/159-00;

22. Відкритого акціонерного товариства «Завод «Павлоградзалізобетон» (Дніпропетровська обл., м. Павлоград, вул. Терешкина, 9, р/р 26001158081001 у Павлоградському відділенні КБ «Приватбанк», МФО 305727) — справа № Б26/156-00;

23. Державного комунального підприємства «Павлоградський міжколгоспний завод силікатної цегли» (Дніпропетровська обл., м. Павлоград, вул. Дніпровська, 416-А, р/р 26002200067001 у Павлоградському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 305136) — справа № Б26/145-00;

24. Відкритого акціонерного товариства «Пресвузол» (Дніпропетровська обл., Васильківський район, с. м. т. Чаплине, р/р 26001220001001 у ОПЕРв Дніпропетровської дирекції банку «Україна», МФО 305103) — справа № Б24/2-01;

25. Товариства з обмеженою відповідальністю «Інмех» (м. Дніпропетровськ, вул. Н.-Данченко,30/78, р/р 26005101669001 у АКБ «Укрсоцбанк», МФО 305352) — справа № Б26/6-1.

Майнові вимоги кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Шановні акціонери!
Правління ВАТ «Рокитнівський скляний завод»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 11 квітня 2001 року о 14 години в приміщенні залу засідань склозаводу за адресою: смт. Рокитне, вул. Пролетарська,18, з порядком денним:

1. Звіт голови правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2000 рік та основні напрями роботи в 2001 році.
2. Звіт ревізійної комісії за 2000 рік.
3. Затвердження річного звіту та балансу товариства.
4. Вибори голови та членів правління товариства.
5. Вибори ревізійної комісії товариства.

Реєстрація учасників зборів буде проводитись 11 квітня 2001 року з 11 до 13 год. Для реєстрації необхідно мати при собі документ, що засвідчує особу. Для довірених осіб відповідне доручення.

Телефони для довідок 2-14-41, 2-24-52.

Правління ВАТ

---

23 марта 2001 г. в 8.30 в актовом зале завода по адресу: г. Херсон, ул. Паровозная, 12 состоится собрание полномочных представителей акционеров **АОЗТ «Херсонский электромеханический завод».**

Повестка дня:

1. Отчет правления АО.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Утверждение конкретного размера дивидендов за 2000 год.
4. Об основных направлениях развития экономики АО на 2001 год.
5. О внесении изменений в Устав АО.

Начало регистрации представителей в 7.30.

Правление АОЗТ «ХЭМЗ».

Арбітражний суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи,5, Держпром,8-й під'їзд, т.43-30-44) порушив справу № 151/2-30 про банкрутство ВАТ «Сахновщанський молокозавод» (313210, Харківська обл., смт. Сахновщина, вул. Шевченка,2) код за ЄДРПОУ 00447340, р/р 2600200016980 в ТВБВ «Україна», смт. Сахновщина, вул. Шмідта,4, МФО 351276.

Розпорядником майна призначено Князева Віктора Володимировича (ліцензія № 000313 від 14.03.2000 р., м. Харків, вул. Університетська,8/10, т. 12-61-75).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації.

Объединенная Государственная Налоговая инспекция г. Красноармейска сообщает, что Арбитражный суд Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема,157) возбудил дело № 33/48Б от 28.12.2000 г. о банкротстве филиала «Карловка» производственно-строительного кооператива «Прогресс» в форме малого предприятия, расположенного по адресу: 85400, Донецкая обл., г. Селидово, пос. Камышовка, р/с 26008301490287 в Селидовском отд. Проминвестбанка Украины, МФО 334312, код ОКПО 20331746.

Распорядителем имущества назначен арбитражный управляющий Несвит Людмила Филипповна. Лицензия № 064 от 15.09.2000 г.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются на протяжении месяца со дня опубликования объявления.

В об'яві про порушення справи про банкрутство ЗАТ «Мокош», опублікованій у номері газети за 6 лютого 2001 р., замість слів «... порушив справу № 3408/2-30 про банкрутство...» слід читати: «постановою від 17.01.2001 р. по справі № 3408/2-30 визнав банкрутом...» і далі за текстом; замість слова «Розпорядником...» — слід читати «Ліквідатором...» і далі за текстом. Останнє речення зазначеної об'яви виключити.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 1/67 про банкрутство Підприємства «КиТ» Міжнародного благодійного фонду інвалідів Чорнобиля «Крила Надії» (01042, м. Київ, а/с 304/5). П/р 26002325100002 в АБ «Український професійний банк», МФО 300205, код ЄДРПОУ — 25411900 та визнав його банкрутом, ліквідатор — Реутов І. В.

Кредиторам звертатися з претензіями до боржника протягом місяця з дня опублікування оголошення.

АРБІТРАЖНИЙ СУД ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

(21100, м.Вінниця, Хмельницьке шосе, 7)

поновив провадження у справі №130/10-30 про банкрутство відкритого акціонерного товариства "Уладівський цукровий завод"

(22320, Вінницька область, Літинський район, с. Уладівка),
код ЕДРПОУ 00371854,
р/р 26006233044003 в Літинському відділенні АК АПБ "Україна", МФО 302244

Арбітражний керуючий
Козенюк Юхим Григорович
Ліцензія №119, тел. (0432) 27-04-43

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 1/64 про банкрутство Підприємства Міжнародної конфедерації інвалідів Чорнобиль «Чорнобиль-Фенікс» (01042, м. Київ, а/с 304/5). П/р 26000301001358 в АКБ «ТРАНСБАНК», МФО 300089, код ЄДРПОУ 24252841 та визнав його банкрутом, ліквідатор —Коноплььов Б. В.

Кредиторам звертатися з претензіями до боржника протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 1/65 про банкрутство Підприємства спілки інвалідів Чорнобиля Ленінградського району м. Києва «Надія Консалт» (01042, м. Київ, а/с 304/5). П/р 26001165444001 в КБ «ПриватБанк» Київське регіональне управління м. Київ, МФО 321342, код ЄДРПОУ 25291369 та визнав його банкрутом, ліквідатор — Дорошенко Ю. П.

Кредиторам звертатися з претензіями до боржника протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 1/66 про банкрутство Дочірнього Підприємства «БКС-Продторг» (01042, м. Київ, а/с 304/5). П/р 26009301001315 в АКБ «ТРАНСБАНК». МФО 300089, код ЄДРПОУ 24255182 та визнав його банкрутом, ліквідатор — КонопльовБ. В.

Кредиторам звертатися з претензіями до боржника протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ДАТ «Придніпровські магістральні нафтопроводи» повідомляє про внесення до порядку денного загальних зборів акціонерів, що відбудуться 23 лютого 2001 року наступного додаткового питання:

9. Про передачу ведення реєстру власників іменних цінних паперів реєстратору ВАТ «Базис-інвестмент».

Правління.

ТОВ ТД «Віраж» (м. Харків, пр. Московський,118) код ЗКПО 24124600 повідомляє про самоліквідацію. Претензії приймаються протягом одного місяця з дня публікації.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Український фонд реконструкції та розвитку харчової промисловості», код ЄДРПОУ 30187318, зареєстроване Подільською районною державною адміністрацією м. Києва, № 01909 від 19.10.98 р., повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються протягом 2 місяців за адресою: м. Київ, вул. Волоська, 62, тел: 268-31-68.

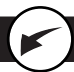
В інформації про фінансово-господарську діяльність **ВАТ «Український науковий центр технічної екології»,** код ЄДРПОУ — 190390

у рядку середньорічна кількість простих акцій (шт.) слід читати: за 1999 рік — 3734768; за 1998 рік —3744480;

у рядку чистий прибуток, що припадає на одну акцію (грн.) слід читати: за 1999 рік — 0,04723.

Нічна зміна-2

Про хірургів ЛШД ми почали писати другого лютого

 Некопійчана тема

В ординаторській політравми лікарні швидкої допомоги жартують специфічно. Анекдоти хірургів запам'ятовуються надовго. Лікар —до безнадійно хворого: «А тепер про прекрасне. У вас немає розладу шлунка? — Немає. — От і прекрасно».

Але до того, як сміятися, хірурги упродовж кількох годин в операційній рятували життя чоловіку, який вистрибнув з балкона четвертого поверху. Хотів покінчити життя самогубством. Від перенапруження спини були мокрі. Я вже знаю, що врятований, потрапивши з реанімаційної у звичайну палату, поривався повторити акт суїциду. І його вмовляли жити усім відділенням на чолі з Нугзаром Барамією — завідуючим політравмою, заслуженим лікарем України.

Важко позбутися враження: лікарня нагадує фронтовий шпиталь. Тому мимоволі дивуюся, коли в кабінеті головного лікаря Юрія Гайдаєва пропонують чашечку запашної кави.

— Юрію Олександровичу, прямо скажу, наша швидка допомога не схожа на американську, кіношну, з усім відомого телесеріалу. Як на мене, ви маєте найвправніших і найдешевших у світі хірургів. Але настільки типово те, що я побачив, у масштабі країни?

— Якщо ви маєте на увазі оплату праці хірургів, то вона скрізь приблизно однакова. І справді — мізерна. На жаль, лікарні швидкої допомоги залежать від місцевих бюджетів. Нам ще гріх ображатися, бо міськдержадміністрація вишукує гроші доплачувати 10 відсотків від розміру заробітної плати. В інших містах — і того немає. Та й за хірургічну активність наші фахівці мають доплату до 40 відсотків від посадового окладу.

— Те, що ви називаєте інтенсивністю, інші називають екстремальністю... Погодьтеся, що перевтомлений хірург зі скальпелем — це потенційна загроза для хворого.

— По-перше, перевтомленого хірурга не допустять до операції колеги. По-друге, такого хірурга завжди є ким підмінити. Не забувайте, в операційній працює не один, а кілька чоловік. І погодьтеся й ви, що біля операційного столу стають лише випробувані фахівці.

— Я в цьому переконався. А чи вистачає ліків, харчування хворим?

— Хворі не скаржаться. На обслуговування кожного з них припадає 6 гривень 20 копійок на добу, а на реанімаційного — 51 гривня. Це чи не найкращий показник серед лікарень швидкої допомоги.

— Юрію Олександровичу, відомо, що швидкість і якість візтизняної допомоги залежать від форми оплати за неї. Як взагалі ви ставитеся до подяки у конверті?

— Я рішуче проти будь-яких авансів. І проти того, щоб чиюсь подяку поєднували зі здирництвом. Подяка як природний прояв людського почуття, до чого ми звикли споконвіку, — це прекрасно, здирництво — злочин. Я не беру грошей від хворих і, сподіваюсь, не беруть мої підлеглі. За ліки, як то кажуть, не дякують...



— А за повернене здоров'я?

— То вирішувати людям і лікарям, які ставлять їх на ноги. Доки суспільство не переживе матеріальні нестатки, це проблема швидше нашої моралі, ніж права. Адже є загроза того, що законодавство не врахує усіх життєвих колізій, які формують взаємовідносини лікарів і хворих. І з нашим патологічним тяжінням до усілякого роду узагальнень, ми почнемо, як було, махати сокирою. Мене пригнічує, що, вирішуючи будь-яку проблему, ми примітивно ділимо світ на «чорне» і «біле»...

...Ми так і не довели розмову до кінця. Закінчилася друга зміна і Юрій Олександрович пішов на традиційний обхід хворих. А втім, ця тема і не має кінця.

Сергій ВЛАД.

Лускунчик дав фори Копперфілду

 Знай наших!

Із тріумфом пройшли гастролі донецького балету в Туреччині: замість двох раніше запланованих вистав «Лускунчика» відбулося чотири.

І щовечора у п'ятитисячному спорткомплексі Стамбула «Майданос», де відбувалися виступи (театру опери та балету в турецькій столиці немає), був аншлаг. Разом із балетною трупою Донецького оперного і групою вихованців школи хореографічної майстерності Вадима Писарева на гастролі виїхав оркестр театру, тож казку супроводжувала жива музика. Глядачі зізнавалися, що таке диво побачили вперше в житті. А організатори турне відзначили, що навіть навколо гастролей Девіда Копперфілда, який нещодавно виступав у цьому залі, ажіотаж був менший.

Ліна КУЩ.

Ольвія третього тисячоліття

 Родини

Донечку, яка в перші хвилини 2001 року народилася у пологовому будинку Орджонікідзе, молоді батьки Аліна та Дмитро Шевченки назвали незвичним ім'ям — Ольвія.

Згодом про новонароджену дізналося все місто. Річ у тім, що наприкінці минулого року дніпропетровська корпорація «Ольвія» разом з турецькою фірмою «Бета» відкрили в Орджонікідзе спільне підприємство «Ольвія-Бета» з виробництва миючих засобів. Довідавшись, що Шевченки назвали своє немовля Ольвією, керівники обох корпорацій Сергій Кас'янов і Осман Біргін завітали до них у гості. І заявили, що беруть «тезку» під свою опіку, призначать для неї іменну стипендію. А для початку Ольвія Дмитрівна Шевченко одержала в подарунок дитячі соки, пюре та джеми, памперси, пелюшки, сорочечки.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

 Антропогенний чинник

Красу — на спродаж?

Завдяки надзвичайно теплій погоді в Криму рано розквітли проліски й підсніжники. Цикламен Кузнецова вихлюпнув море тендітних голівок у Білогірському районі, де лишилася його остання невеличка популяція.

Разом із первоцвітами прокинулися й бажаючі заробити на квітковому бізнесі. Підсніжниками нині торгують скрізь — на дорогах, вокзалах, у підземних переходах. Щоб захистити рідкісні рослини від винищення, працівники Рескомприроди, Кримлісу та екологічної міліції організували операцію «Першоцвіт».

За торгівлю пролісками й підсніжниками притягують до адміністративної відповідальності. Суму штрафу (від 17 до 85 гривень) визначає матеріальне становище та ужинок затриманого «косаря» пролiскових галявин.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.



Фото Володимира ОЧЕРЕТНОГО.

Як «Дніпро» виходить зі своїх берегів

 Скандал

Схоже, незабаром Державне видавництво художньої літератури «Дніпро» спеціалізуватиметься на детективних творах, для сюжету яких може використати власну історію. Так, ви не помилилися. Те саме «Дніпро», що протягом тривалого часу було провідним видавництвом України і одним з найбільших видавництв художньої літератури у світі за обсягом випущеної продукції. За останні 50 років вийшло близько 10 тисяч назв книжок загальним тиражем понад 550 млн. примірників. А продукція «Дніпра» експортувалася у 110 країн.

Нині працівники видавництва іронічно переповідають анекдот про те, що незабаром тут з'явиться казино імені Івана Франка. А підставою для такої іронії стали недавні події, що точаться навколо будинку на вулиці Володимирській, 42-А,А', в якому видавництво перебуває з... 1919 року.

Отже, почнемо спочатку. У жовтні минулого року колишній директор видавництва «Дніпро» Тарас Сергійчук за кілька днів до свого звільнення надіслав листа орендодавцю приміщення ДКП «Київжитлоспецексплуатація» про... відмову від 190,1 кв. м орендованих видавництвом площ.

А потім, керуючися рішенням Київради № 65/102 від 02.11.2000 «Про передачу у користування нежилих приміщень», Спілка пенсіонерів Києва (голова депутат Київради Віктор Щербаков), та ТОВ «Пегас плюс», яке будуватиме тут кафе, частково зайняли приміщення «Дніпра». Внаслідок чого, як стверджують працівники видавництва, було паралізовано роботу, оскільки на тому поверсі розміщені бухгалтерія, каса, архів та АТС. А на нових залізних дверях першого поверху з'явилося попередження про ремонт на бланку Спілки пенсіонерів.

Далі новий директор «Дніпра» Володимир Войтович звертався з листами до всіх установ — від міліції до Прем'єр-міністра — з проханням сприяти відміні рішення Київради.

Що ж громадськість та владні органи? Всі ніби підтримують історичний осередок духовності: і народні депутати, і Державний комітет інформаційної політики, телебачення та радіомовлення, і творчі спілки України... Втім, крига не скресла.

А поки що Арбітражний суд розглядає позовну заяву щодо розірвання договору, виселення та повернення приміщення ДКП «Київжитлоспецексплуатація», в якій комунальники посилаються на нецільове використання «Дніпром» приміщення. Тобто без згоди власника (комунального підприємства) видавництво розмістило на орендованих площах кілька інших підприємств. Хоча відповідно до умов договору оренди це не є підставою для його розірвання. В цьому разі припинення договору можливе тільки за рішенням Арбітражного суду. А до того моменту й мови йти не може про виселення або передачу орендованих приміщень іншим особам. До речі, ті договори суборенди були укладені попереднім керівництвом «Дніпра», а нове не продовжило їх тим підприємствам, в яких закінчився термін договору.

Натомість керівництво видавництва посилається на Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо державної підтримки національного книговидання і книгорозповсюдження», яким державні адміністрації (в тому числі і Київська) зобов'язані вживати заходів щодо збереження за видавництвами приміщень, які вони орендують. А також на дозвіл «Дніпру» начальника головного управління майном П. Головатенка здавати займане приміщення в суборенду.

Хоч як би там було, не слід забувати, що ресторанів, кафе-барів у Києві близько трьох тисяч, а видавництво «Дніпро» з його 80-річною історією, з його минулим, і сподіваємося, майбутнім, одне.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Редактор номера Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 120041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311027.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37,
441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
Internet: http://uamedia.visti.net/golos